

MESERIASUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE MUNKAADÓK LAPJA

Erdély és Bánság kis- és középközségeinek hetilapja. — Az Ipartestületek Szövetsége, az aradi Iparos Önkön, az Ipari Szindikátusok, a Romániai Építomesterek Szövetsége és a Timisoarai Vendéglősök és Kávésok Ipartestülete hivatalos lapja. Együtt a Timisoarai „Az Iparos”-sal és a „Fodrász Ujság”-gal

„Tiszteld a tisztos ipart!”

Cugetări pascale despre creditul industrial eftin

De: IULIU REINHART

Regele Coloman, denumit Cărturarul de cătră urmașii recunoscători, legiferase deja cu multe sute de ani înaintea noastră că: „De strigis, quae non sunt, ne fit questio...” — „despre vrăjitori, cari nu există, să nu fie vorba...” Așa un fel de vrăjitorie este și acest articol, fiindcă chestiunea tratată într-ansa există numai în dorința noastră.

Meseriașii stăteau rău întotdeauna cu creditul. Hoții de codru mai puteau cânta: „Hai de-mi scrie pe măciucă, ce am băut pe împrumut...” Insa meseriașul din Arad, care și-a băut jumătatea de vin prin cărciumile orașului, în anul 1876 se întâlnea mereu cu inscripția bătătoare la ochi: „a apărut litru, s'a sfârșit creditul.” Cu aceasta s'a și sfârșit cu unicul său credit. Adevărat că bani n'a primit nici până atunci meseriașul, însă i-au luat și această mică nărcoză, paharul de vin, care-l scăpa de gânduri, dacă nu plătea înainte.

Adevărat, în chestiunea creditului meseriașul nu se găsea în nici un timp într-o situație prea plăcută. Dacă primea câte odată un mic împrumut, îl plătea foarte scump, fie că a fost numerar luat dela cămătari, fie că a fost credit în marfă, în a cărei preț se cuprindea și dobânda grasă. Amenințarea stătea deasupra capului său ca sabia lui Damocles. Oricând îl putea nimici creditorul necruțător.

Ca să spun numai câteva pilde, comerciantul de piele scotea mai întâiu la vânzare cismele lăsate la dânsul în gaj, respectând desigur dispozițiunile legii, când execută licitația printr-un notar public. Insa tot el era singurul cumpărător. Vânzarea casei meseriașului venea mai târziu.

Cu câțiva ani mai înainte un comerciant de lemne din Arad a avut în depozit mai multe mobile ca oricare comerciant de mobile de profesiune. Desigur vânzarea se făcea în totdeauna în contul și pe rizicul meseriașului. Se întâmpla de multe ori că sileau meseriașul la vânzare forțată, pe un preț cu mult scăzut costului de confecționare. Prin aceasta au cauzat mari daune și celorlalți meseriași. Insa mobila eftină s'a vândut și datorită a rămas tot neachitată.

Meseriașul are nevoie totuși de credit. Bani îi trebuiesc să-și procure materiale, fiindcă altfel nu-și poate valorifica singura avere, munca sa, și este expus să piară. Despre creditul de marfă s'a dovedit de nenumerate ori că înghite și debitorul. Dacă meseriașul nu vrea să piară din cauza unor astfel de credite, este nevoit să recurgă la împrumuturi în numerar. Bine însă, dar pe ce cale?

Drumul cel mai simplu și cel mai nimerit ar fi dacă Banca Națională, unica sursă de bani de acum, ar sta în ajutorul industriei. La aceasta s'a gândit și Dl. Senator Alexandru Samoil, când săptămâna trecută, când cu modificarea statutelor Băncii Naționale cu care ocazie s'a acordat agriculturii un credit de mai multe miliarde, a propus ca statul să dea și miciei industriei, pe calea băncii de

emisiune, ceva din creditul de 4 și jumătate la sută.

Dl. Antonescu, ministrul finanțelor a răsunat imediat domnului Samoil. A găsit foarte cu cale că și mica industrie să fie împărțită din creditul eftin. Aceasta însă, după părerea D-lui Ministru, numai prin creditul industrial se poate acorda, fiindcă statutele Băncii Naționale nu permit acordarea de credite industriale directe.

Domnul Ministru al finanțelor a sfătuit miciei industriei să intermedieze o instituțiune de credit, care ar primi sau prin Creditul Industrial, sau pe cale de reescompt dela Banca Națională direct creștele necesare. Prin oricare din aceste modalități s-ar putea realiza problema ridicată de Dl. Senator Alexandru Samoil, rînduindu-se acordarea de credite pe cale de reescompt sunt permise de statutele Băncii Naționale.

Știm foarte bine că Creditul Industrial, la a cărei capital social de un miliard statul a contribuit cu jumătate miliard prin Banca Națională, de ani de zile nu mai acordă credite noi. Nu are posibilitatea nici să elibereze creanțe, nici alte surse de bani nu mai are. Nu va putea deci să vină în ajutorul miciei industriei pe cale directă. Această ramură de afaceri nu i-a fost de altfel niciodată rentabilă, nici la începutul activității ei, cum poate să fie rentabilă atunci în situațiunea economică actuală?

Am fi nedrepti, dacă nu am recunoaște că statul, când a înființat Creditul Industrial, a dispus că 5 la sută din suma care-i stă la dispoziție să fie acordată miciei industriei.

Din cele relatate până acum reese, că nici micilor industriași, nici Creditului Industrial nu-i convine legătura reciprocă. Altă cale trebuie deci încercată dacă dorim să primim sfatul D-lui Ministru al Finanțelor, că miciei industriei să se organizeze și să înființeze o instituțiune lor de credit.

Acest sfat e atât de bun și se poate realiza atât de ușor, că ne mirăm cum de nu i-a venit nimenui în gând până acum? Acest lucru este aproape mai simplu ca fabricarea de tunuri, ce după cum se știe se face astfel: trebuie luată o gura deasupra căreia se toarnă bronz sau oțel și e gata tunul. Nici la banca industriașilor nu trebuie altceva decât organizare, ridicarea unei mari instituțiuni de credit a micilor industriași și meseriași vor primi credite așa de multe că să fie numai în stare să le primească.

Mă tem însă că acest lucru să nu țină prea mult. Organizarea aceia nu merge așa de ușor precum se crede. Dacă o începem din jos în sus poate ține decenii întregi până ce se realizează. Ar fi mult mai ușor dacă organizarea s-ar face la centru și anume cu bază cooperatistă. Insa o aică greutate este că cooperativele depind de departamentul agriculturii și Dl. Ministru al agriculturii cu greu va fi dispus să înființeze o centrală cooperativă industrială. Iar Dl. Ministru al Industriei s-a încurcat într-o muncă foarte mare acum;

trebuie să reducă perturile. Nu cumva că nu am fi recunoscători că a redus prețul cimentului și prin aceasta a facilitat construcțiile, însă credem că maximul prețurilor este un lucru foarte periculos, căci nu putem prevedea unde va duce, sau mai bine spus, știm foarte bine că unde, la distrugerea completă a industriei.

Să revenim însă la chestiunea că pe ce cale s-ar putea veni în ajutorul miciei industriei cu acordarea de credite eftine. Dacă în baza noiei legi a cooperației trebuie să se înființeze cu un capital de 20 milioane lei centrala cooperativelor de consum, trebuie găsită modalitatea și pentru înființarea urgentă a centralei cooperativelor industriale. Ca urmare atunci se va începe și înființarea de cooperative industriale. Aceste instituțiuni vor fi apte într-adevăr ca prin procurarea de materiale eftine, prin acordarea de împrumuturi cu dobânzi mici, prin organizarea uniformă a vânzărilor și prin intermedierea de furnituri publice, să ridice din nou în picioare meseriași și să le înlesnească existența lor.

Sa începem deci munca eferitoare cât mai curând, fiindcă nu se mai poate amâna.

Congresul micilor industriași

Duminică a avut loc la sed. Uniunii micilor industriași din București, o mare întrunire de protestare împotriva excesivei scumpiri provocată de nouile legiuri fiscale.

D. Alex. Samoilă, senator arată că în ultimele zile Camera și Senatul au votat împotriva protestelor energice ridicate de reprezentanții claselor producătoare, o serie întreagă de legiuri cu caracter fiscal.

Față cu scumpirea mereu crescândă a articolelor de primă necesitate ca și a materiilor prime, d-se socotește că numai o strângere a tuturor organizațiilor profesionale în front unic împotriva scumpirii traiului poate fi de folos.

Vorbitorul face cunoscut că guvernul a venit cu un proiect de lege împotriva speculei.

Meseriași și micii industriași sunt categoric împotriva politicii de sprijinire a trusturilor și cartelurilor.

D. Ștefan Dragan, Lugoj, în numele Corporației meseriașilor din Lugoj, se alătură mișcării Uniunii.

D. Balanescu, Buzău, face o expunere a situației îngrijorătoare a meșteșugărimii din Buzău și cere comitetului central să lupte pentru închegarea unui front unic.

D. Constantin Munteanu, Iași, mulțumește d-lui Samoil, pentru lupta dusă în senat în apărarea masselor meșteșugărești. Se asociază la propunerea de a se face un front unic.

D. Sandi Korbuly, Tulcea, se ridică împotriva politicii de apărare a masselor producători, se asociază la facerea acestui front unic.

D. Mihail Mulaceanu, Galați, arată criza ce s'a abătut asupra portului Galați. Meseriași vor propune organizațiilor existente facerea frontului unic împotriva scumpirii vieții.

Mai tau cuvântul protestând împotriva politicii de sărăcire a producătorilor d-nii: Udriște-Chișinău, Baciu-Călărași, Caraman-Chișinău, Pamfil Hulubei-Roman, Victor Grădinaru, V. Costescu, etc.

Ujabb akadályokat gördítettek az utlevélváltás elé

Ki ne tudná, hogy az utlevél megszerzése eddig is mennyi utánjárást igényelt, a számos megkövetelt irat miatt. Ezentul szinte lehetlenné teszik az idegenbe való utazást, mert az adóhivatalok olyan nagyfokú igényekkel lépnek a közönség elé, amelyeket az képtelen teljesíteni.

Ismeretes, hogy utlevelet csak azoknak adnak, akik — többek között — bizonyítani tudják, hogy adójukat kiegyenlítették. Az adóhivatalok ezt a rendeletet eddig is szigorúan betartották és a közönség fegyelmeztetésére jellemző, hogy egyesek sokszor egész évre kifizették adójukat, csak hogy megkapják a bizonylatot. Az adók kiegyenlítése mindeztideig csupán arra szorítkozott, hogy az utlevelet váltó az adóév kezdetéig kiegyenliti hátralékát. Most kibocsátott utasítás azonban ezt odamódosítja, hogy

adóbizonylatot csakis azok kaphatnak, akik egy negyedévre előre, tehát ezuttal június 1-ig kifizetik adóhátralékukat.

A rendelet a közönség körében bizonyára kellemetlen hatást vált ki, mert a nyár közeledtével sokan orvosi kezelésre óhajtanak utazni és a túlzott követelések révén egészségük ápolására nem kereshetik fel a szükséges fürdőhelyeket.

Uj ötvözet a mérések szolgálatában.

Honda japán fizikus elméleti uton foglalkozott a kevésbé táguló ötvözetekkel és azt találta, hogyha vas és kobalt ötvényében 50 százaléknál több kobalt van és kevés krómot ad hozzá, akkor a hőközta kiterjedés lényegesen csökken. Honda egy új ötvözetet állított elő, mely 36.5% vasat, 54.5% kobaltot s 9% krómot tartalmaz. Ennek az ötvözetnek tágulási együtthatója közönséges hőmérsékleten, edzett állapotban tízmilliomodnál kisebb. Ez és az ehhez hasonló ötvözetek rozsdásodással szemben is nagyon ellenállóak.

SZERENCSES FIÚKÓ.

Van Erdélyben egy gyár és annak van egy vezérigazgatója, aki úgy lett vezérigazgató, hogy elvette a főreiszvényes leányát. Róla mondta valaki a kávéházban:

— Könnyű neki. Ő a vállalat apóstóli vejedelmé.

Pénzügyminiszteri körrendelet a bélyegek alkalmazásának ellenőrzéséről.

A pénzügyminiszter körrendeletet intézett alantás szerveihez, melyben elrendelte, hogy hatóságban ellenőrizzék a bélyegek kötelező alkalmazását a bankoknál, vállalatoknál, iparosoknál és kereskedőknél.

A bankok a tisztviselői fizetések nyugtáinak bélyegét külön-külön kötelesek alkalmazni.

A kereskedők üzleti könyveinek minden lapja után 5 lej bélyegyet kötelesek leróni s rendben kell tartásuk könyveiket. A detailkereskedők számláit is meg fogják vizsgálni a jövőben.

Az iparosok, gyógyszerészek, szállodák könyveinek adatait pedig egyenként vizsgálják át, hogy a bélyegek alkalmazását ellenőrizzék.

INDOKOLÁS.

Kohn nem köszön az uccán Grünnek, aki éktelen dühbe jön.

— Miért nem köszön az nekem, — kérdezi, — talán nem ömersz?

— Ha nem ömernék, talán megösmernének, de mivel ömerlek, hát nem ömerlek.

Május elsőjéig fizethető a folyó év első negyedévi automobiladója.

A pénzügyminisztérium március 29-én kelt 107035. számú rendeletével a folyó év első negyedére esedékes automobiladó befizetési határidejét május 1-ig meghosszabbította.

Azok az automobiltulajdonosok, akik eddig a határidőig nem fizetik ki az első negyedévi adóadót, a vonatkozó törvény büntető rendelkezései alá esnek.

Fogyasztási és hitelszövetkezet létesítését mondta ki a targusecuesci ipartestület

Nincsen ellenzéke a targusecuesci ipartestület vezetőségének. — Miért csökkent a székelési kiállítás forgalma?

Treiscauna-megye legtöbb tagot számláló ipartestülete, a targusecuesci ipartársulatok szövetsége napokban tartotta meg rendkívül nagy érdeklődés mellett évi közgyűlését.

A tagok igen nagy számban jelentek meg a gyűlésen s érdeklődéssel várták a tárgysorozat lefolyását. A tavaly kibukott Lukács József és Kovács István jelenlegi elnök között heves személyi ellentétek kibukkanását sejtették. A gyűlés mégis rendben folyt le.

Kovács István elnöki beszédében megállapította, hogy az ipartársulat tagjai között nincs

meg a kellő összetartás. Megemlékezett az elnök a targusecuesci őszi ipari és mezőgazdasági kiállításról és megállapította, hogy az eddigi kiállításokhoz képest hanyatlás jeleit mutatja úgy az anyagi, mint az erkölcsi siker tekintetében.

Várhelyi Ödön dr. titkár tette meg ezután jelentését.

A gyűlés érdemi határozata az volt, hogy kimondották a targusecuesci iparosok, hogy bekapcsolódnak az országosan megindult iparos szövetkezeti mozgalomba s egy fogyasztási és hitelszövetkezetet fognak létesíteni.

Adómérséklésért kell folyamodniok azujházak adóssággal terhelt tulajdonosainak

A nemrégiben megszavazott adótörvény megszüntette az utóbbi években épült házak adómentességét, melyek jövedelmük arányában 6—12% adó alá kerülnek. Az adót hivatalból állapítják meg, az eredeti adókirovési jegyzőkönyv alapján, anélkül, hogy a háztulajdonost megidéznék, vagy neki adóbevallást kellene adnia.

Miután igen sok új ház tulajdonosának be-táblázott adóssága van és mert az ilyen adósságok után fizetett kamatok összegét az adóalapból a régi házaknál is leszállították, a mostani törvény

f. évi április 20-ig adott időt a most adóztatás alá eső házak tulajdonosainak, hogy a kamatfizetés alapján az adómérséklést kérjék.

Az új házak tulajdonosainak tehát, akiknek bekebelezett adósságuk van,

április 20-ig be kell adniok az adómérséklésre vonatkozó kérvényt a pénzügyigazgatóság-hoz.

A kérvényhez csatolni kell a telekkönyvi kivonatot és a hitelező bank igazolványát a múlt évben fizetett kamatok összegéről.

Az illetékes minisztériumokhoz fordulnak panaszukkal az árujuk kísérésétől eltiltott vásároló iparosok

A sfântul-gheorghei ipartestület memorandumban követeli a vonatkozó törvény betartását

Az áruk tulajdonosai minden megszorítás nélkül utazhatnak a teherautókon

A sfântugheorghei ipartestület napokban tartotta Lurtz Gyula ipartestületi elnök vezetésével rendes évi közgyűlését. A tartalmas elnöki megnyitó kapcsán előadta Lurtz elnök, hogy a kézműves kamara megalakítása és a társadalombiztosító törvény sérelmes szakaszainak megváltoztatása érdekében több emlékiratot terjesztett illetékes fórumok elé a sfântugheorghei ipartestület.

Ezután a titkári jelentést, a múlt évi zárszámadást és a jövő évi költségvetést terjesztették elő, amelyeket egyhangú határozattal fogadott el a közgyűlés.

Az indítványok rendjén több felszólaló panaszkodott, hogy

a vásárookra teherautókon árut szállító iparo-

sokat az országuton sűrűn moleztálják a csendőrfőőrök.

Figyelmeztetik az iparosokat, hogy ezután a teherautókon csak egy iparos mehet szállított árujával, mint kísérő az autóbust vezetők sofőrön kívül. A felszólalók előadták, hogy a vonatkozó törvény és annak végrehajtási utasításának előírása szerint

a teherautóbuszokon az autóbustok által szállított áruk tulajdonosai minden megszorítás nélkül utazhatnak.

A sfântul-gheorghei közgyűlés ilyen értelmű emlékirat szövegét határozta el és kimondotta, hogy a memorandum a közlekedésügyi, illetve ipari és kereskedelemügyi minisztériumokhoz terjesztendő.

Hogyan lehet védekezni a géphajtószíjak gyújtó szikrái ellen?

A szíjak dörzsölés folytán elektromos töltést kapnak és sokszor kisülésre adnak okot. Ebből már gyakran keletkezett tűz olyan helyeken, ahol tűzveszélyes anyagok vannak felhalmozva. Ennek elkerülése végett a szíjakat vékony fémréteggel vonják be, hogy ilyen módon vezetődjék el a keletkezett elektromos áram. A fémmel bevonás eljárása hasonló a fotografálás-hoz. A szíjjat zsirtól gondosan megtisztítják, azután fény iránt érzékeny ezüstó oldatába mártják, megvilágítják, előhívják és rögzítik. Így vékony fémréteg válik ki és ez a dörzsölés folytán keletkező elektromosságot rögtön levezeti.

Teherdarab áruforgalom Cluj és Oradea között.

A gyáriparosok szövetségének közbenjárása folytán a CFR vezérigazgatósága igen fontos újítást léptetett életbe a Cluj—Oradea közötti vonalon. Azok a darabárak ugyanis, melyek a késő délutáni órákig a Cluj-i állomáson Oradea rendeltetéssel feladatnak s legalább 2000 kilogram súlyt tesznek ki, már az éjjel 2 óra 16 perckor induló személyvonattal továbbittanak. Reggel 7 órakor pedig kiszolgáltatják az oradeai állomáson az így továbbított árukat.

FOGASZATI RENDELBEN.

— Két odvas fogát ki fogom venni és a helyükbe beteszek két műfogat.

— Na és rá kell a cserére fizetnem valamit?

Husvétí gondolatok az olcsó kisipari hitelről

Irta: REINHART GYULA

Kálmán király, akit Könyves Kálmán névvel ruházott fel a kegyeletes utókor, sok száz évvel ezelőtt iktatta törvénybe: „De strigis, quae non sunt, ne fit questio”, — „a boszorkányokról, amelyek nincsenek, szó ne essék” . . . Ilyen boszorkány dolog ez a cikk is, mert az, amiről szól, tulajdonképpen a valóságban nincs meg, csupán jámbor óhaj.

A kisiparosok hitele hajdanában is gyenge lábon állott. A betyárok, akik a pusztát bizonytalanlanná tették, még elénkeltették: „Írja fel a részfokosom nyelére, hány icce bort ittam én meg, hej-haj hitelbe” . . . de az aradi kisiparos, aki már csak halb szeidlí-számra itta a borocskát a Három Nyolcas és egyéb városi korcsmákban, 1876-ban a következő feliratot találta a borozó falán: „Feljött a liter, elmúlt a hitel”.

Bedugult ezzel az egyetlen és utolsó kisiparos hitelről is. Pénzt ugyan azelőtt sem kapott az iparos, de elvették tőle akkor még ezt a kis narkotikumot is, bűfejtető borocskát élvezetét, ha annak árát nem gubérta le előre.

Hát bizony, hitel dolgában sohasem volt a kisiparos kellemes helyzetben. Ha tett is szert némi hitelre, mezei útra vitt, lett légyen pénzhitel, amit üzorrá vett fel, vagy áruhitel, ahol a magasabb árrban benne volt a busás kamat is. Feje felett függött folyton Damokles kardja. Bármikor tönkre tehetette a türelmetlen hitelező.

Hiszen, hogy csak közeli példákra hivatkozom, a bórkereskedő először a nála zálogba elhelyezett csizmákat árverezte el. Tette pedig ezt törvényes alapon, királyi közjegyző közbenjöttével. Ő volt természetesen az egyedüli vevő. A ház elárverezése ezután következett.

Néhány év előtt egyik aradi fakereskedőnek nagyobb butorraktára volt, mint bármely hivatalos butorkereskedőnek. Természetesen az eladás mindig az iparos számlájára és veszélyére történt. Sokszor előfordult, hogy kényszereladást végeztek az iparosok, jóval a teremlési áron alul. Nagy károkat okoztak ezzel a többi szakmabeli iparosnak is. Az olcsó butor elkelt és fennmaradt az adósság majdnem teljes egészében.

Hitelre azonban az iparosnak a fentiek ellenére is feltétlenül szüksége volt mindenkor. Kellott a pénz nyersanyag beszerzése céljából, különben nem tudta munkaerejét, egyetlen vagyonát kieszámlálni és pusztulni volt kénytelen számos kieszámlált. Az áruhitelről számtalan szomorú igazságot, hogy elnyeli az adókat. Ha az ilyen hitelbe nem akar az iparos belepusztulni, pénzhitelt kell igénybe vennie. Igen ám, de milyen módon?

A legegyszerűbb és legközvetlenebb gondolat az volna, hogy a Banca Națională, mint most már csaknem egyetlen hitelforrás, állana az ipar rendelkezésére. Ezt gondolta Samoil Alexandru szenátor is, aki a múlt héten, midőn a Banca Națională alapszabályainak módosításáról volt szó és amikor a mezőgazdaság részére újabb és több milliárdos hitelt engedélyeztek, javasolta, hogy a kisiparosság részére is juttasson valamit a négy és fél százalékos pénzből az állami jegybank.

Antonescu pénzügyminiszter azonnal válaszolt Samoil felszólalására. Nagyon helyesnek találta, hogy olcsó hitelt juttassanak a kisiparosság részére. Ezt azonban szerinte csak a Creditul Industrial — Ipari Hitelintézet útján lehet nyújtani, mert ipari hitelek folyósítását a Banca Națională alapszabályai nem engedik meg.

Azt ajánlotta a pénzügyminiszter, szervezkedjenek a kisiparosok és állítsanak fel egy hitelintézetet, amely vagy a Creditul Industrial útján, vagy közvetlen visszszámítás útján a Banca Naționalătól megfelelő hitelhez juthat.

A pénzügyminiszter azt hiszi, hogy e módokat egyikének útján a Samoil szenátor által felvetett probléma megvalósítható lesz, mert ezt a visszszámítási hitelt a Banca Națională alapszabályai nem tiltják meg.

Tudjuk nagyon jól, hogy a Creditul Industrial, melynek alaptőkéje egymilliárd, amely ösz-

szeg felét az állam juttatta a Banca Națională útján, már évek óta nem nyújt újabb hiteleket. Kötvények kibocsátásához sincs módja és egyéb pénzforgatásai is teljesen kiapadtak. Nem lesz módja, mert nincs lehetősége rá tehát, hogy közvetlen útton a kisipar segítségére siethessen. Ez az üzletága különben sem volt rentábilis akkor sem, amikor megkezdte működését a Creditul Industrial. Hogy lehessen rentábilis akkor a mai viszonyok között?

Igazságtalanok volnánk, ha nem ismernénk el, hogy az állam annak idején, amikor a Creditul Industrialt felállította, kikötötte, hogy öt százalékos az összegből kisipari hitelek formájában iparosoknak kell juttatni. Minthogy a Creditul Industrial nem volt hajlandó közvetlenül ilyen kis hiteleket folyósítani, közvetítő bankok útján juttatta el az iparosokhoz ezeket az összegeket. Aradon az Arad és Vitoria folyósítottak is ilyen hiteleket 13 százalékos kamattal, sőt bevonták ebbe az azóta csődbe került Román Iparosok és Kereskedők Bankját is. Ebből kifolyólag ment el sok aradi iparosnak nemcsak ingó, hanem ingatlan vagyona is.

Az elmondottakból kitűnik, hogy sem az iparosság, sem a Creditul Industrialnak nem konvenciál az egymással kötendő üzlet. Másik uton kell tehát megpróbálkoznunk, ha el akarjuk fogadni a pénzügyminiszter tanácsát, hogy szervezkedjék a kisiparosság és állítsa fel saját pénzügyintézetét.

Ez a tanács olyan jó és olyan könnyen keresztülvihető, hogy csodálkozunk kell, hogy nem jutott eddig senkinek az eszébe? Majdnem egy-

Maximálták a fontosabb élelmiszereket, textilárakat, cipőket, az építési anyagokat, vas- és fémárakat és fogyasztási cikkeket

Naponként kötelesek ellenőrzést gyakorolni az iparkamarák és iparfelügyelők.

Az iparügyi és kereskedelmi minisztérium három csoportba osztva összeállította annak az 58 elsőrendű közszükségleti cikknek árát, melyeket ezután csak hatóságilag megállapított áron lehet forgalomba hozni. Az iparkamarák és a kereskedelmi és iparfelügyelők mindennap kötelesek jelentést tenni az árak betartásáról, még pedig külön a belföldön előállított cikkek és külön a külföldön gyártott cikkek nagybani és kiskereskedelmi áraitól. A belföldi cikkeket a rendelet a következő osztályokba sorozza: 1. Élelmiszerek. 2. Kézműárak. 3. Építési anyagok. 4. Közfényszórók.

Új izzólámpagyár épül Turdán.

Regge Péter dán királyi konzul, a turdai Cementgyár Rt. igazgató-főmérnökének intervenciójára már hetek óta előrehaladott tárgyalások folynak a belga-holland érdekeltségű „Pilips” rádiógyár exponenseivel egy Turdán létesítendő földgázüzemű rádió és villanylámpa, izzólámpa gyár létesítéséről. A gyár — ha a tárgyalások eredményre vezetnek — már kezdeti stádiumában Erdély egyik legnagyobb gyárvállalata volna, amely a maga nagy apparátusával már az első időkben a munkások százait juttatná foglalkozáshoz. A gyártelep részére a tárgyalásokat folytató külföldi megbízottak a Turdával szomszédos Oprişani község határában, a campia-turzii vasúti szárnyvonal mentén néztek ki területet.

IM VEGETARISCHEN RESTAURANT.

„Sagen Sie, Herr Ober, warum stehen hier immer künstliche Blumen auf den Tischen?”
„Wenn hier echte Blumen stehen würden, würden die Gäste sie aufessen!”

szerűbb dolog ez, mint az ágyukészítés, amely tudvaleg úgy történik, hogy esetleg nikkellacéllal és kész az ágy. Hiszen az iparosbankhoz sem kell más, mint szervezkedni, felállítani egy nagy kisiparos hitelintézetet és csak úgy dől az olcsó hitel a kisiparosságnak. Csak győzze felvenni.

Félek azonban, hogy ez a dolog kissé sokáig fog tartani. Az a bizonyos szervezkedés ugyanis nem megy olyan könnyen. Hogyha alulról felfelé csináljuk, évtizedekig eltarthat, míg elkészülünk vele. Könnyebb volna, ha központilag történhetne a szervezkedési munka és pedig szövetkezeti alapon. Csak hogy baj van ám, mert a szövetkezetek a földművelésügyi miniszter tárcájának hatáskörébe tartoznak. Már pedig a földművelésügyi miniszter aligha lesz hajlandó ilyen központi hitel-szövetkezetet felállítani. Az iparügyi miniszter pedig rendkívül nagy munkában van most: le kell törnie az árakat. Nem mintha nem volnánk hálásak azért, hogy például a cement árát leszállította és így az építkezést megkönnyítette, de veszedelmesnek tartjuk az árak maximálását, mert nem tudjuk, hová fog az vezetni, illetve nagyon is jól tudjuk, hova. Az ipar teljes csődjéhez.

Térjünk azonban vissza a tárgyhoz. Még mindig arról van szó, miképpen lehet az olcsó hitel nyújtása útján a kisipart felvirágoztatni. Ha a szövetkezeti törvény legújabb rendelkezése szerint huszmillió lejjel megalakítandó a fogyasztási szövetkezetek központi szervezete, módot kell tehát találni az ipari szövetkezetek központjának sürgős felállítására is. Ez aztán megindítja az ipari szövetkezetek felállítását. És ezek az intézetek valóban alkalmasak volnának, hogy olcsó áru- és szolgáltatással, kiskamatu kölcsönök nyújtásával, a termékek egységes eladásának megszervezésével, állami és egyéb közmunkák ellátásával az iparos osztályt ismét talpra állítsák és boldogulását elősegítsék.

Induljon meg ennek érdekében a munka mielőbb, mert elérkezett a cselekvés tizenkettedik órája.

vas- és fémárak. 5. Egyéb fogyasztási cikkek.

Élelmiszerek:

Duplanullás liszt, ételolajok, makaróni, sajt, turó, disznózsír, felvágottak, főzelék-konzervek, háztartási csokoládé, szalámi, aszalt-szilva.

Textilárak és cipő.

Tarka zefir, 70 cm. széles négyszögmetérenként 110 gram súlyu, belföldi zefir, 80 cm.-100 gr., kötszövöttáru, gyapotból készült flanel, jutából készült gabona-zsákok (600—1000 gram) kenderkötél, borjú-boksz, fekete, I. minőség), talp és kruppon, parasztvászon 70 cm. széles, 135—140 gr. súlyu, gyapot koverkoat 240—260 gr., loden 140 cm., 700 gr., kamgarn szövetek (Tweel) 140—145 cm. széles, 450 gr. súlyu, kész parasztruhák, fekete boksz férfi cipő.

Építési anyagok.

Portland cement zsákokban, téglák, oltott és oltatlan méz, préselt téglák, fekete pléh, galvanizált pléh, tölgyparketta, 2 mm. ablaküveg, fenyőfa, fűrészáru, betonvas, drótszeg, 4 mm. rézlemez, 15 mm.-ig rézdrót 5 mm.-ig ólom, rézrud, cinklemezek.

Fogyasztási cikkek.

Könnyű benzol, világító petróleum, rotációs papír ujságok számára (50gr.) velin és csomagolópapír, koncentrált kénssav (66 fok), mosószappan, kapa, kasza, lámpaüveg, nyomópapír, zsírosszóda, eke, áó, cin veder, lánc 3 mm.

Importált cikkek.

Varró cérna, 700 yard, ugyanaz 400 yard, (glace), gyapotfonal, (4,50 kg.) manila fonál, (300 méter kilogrammonként), masina, ceiloni tea, Rió-kávé, Rangon-rizs, (fényezett egyiptomi), mü selyem szál, (100 deniers) gyapjufonal, nyers kakao, bab, francia és olasz olaj, hering.

Érdekes elvi döntvények

Bélyegbélyeg hiánya a számlán nem adott jogot az államtitkárnak arra, hogy a felvett kiadásai jegyzőkönyvet 2000 lej birsággal jóváhagyja. Az államtitkár törvény szerint legfeljebb ötszörös birságot és ehhez az egyszerű bélyegilletéket hozzáadhatja. Így a bélyegtörvény 83. szakasza alapján az ilfovi törvényszék a birságot 2000 lejről 12 lejre leszállította. (Trib. Ilfov, S. II. no. 455/935).

A bélyegzetlen kereset felbélyegzésére új határnapot lehet kérni a bélyegtörvény 42. paragrafusa értelmében. Amennyiben a bélyeghiányt több félnek joga van a tárgyalás során is kifizetni. Erdemleges tárgyalás esetén a bíróság mindig fel van jogosítva arra, hogy új határidőt adjon bélyegzésre és a birság kifizetésére. (Semmitőszék II. S. no. 240/935.)

A bélyegtörvény alkalmazásának ellenőrzésére alakított bizottság törvénymagyarázata nem bír kötelező erővel. A bíróság a törvényt és nem a törvény hivatalos magyarát kell alkalmazza olyképp, hogy maga vonja le a következtetéseket. (Semmitőszék, Sectia-Unita.)

Az ipari vállalatok házbőradójának megállapítása esetén csupán az épületet és területet szabad megadóztatni, a berendezést, illetve felszerelést nem lehet számba venni. (Ilfovi ítélőtábla, II. S.)

Közvetítési díjat nem lehet a munkatörvény alapján érvényesíteni. (Ilfovi törvényszék, I. S.)

A fióküzletek épp úgy kötelesek könyvet vezetni, mint a főtelepek. Kivételeit csak azok a fiók-kok képeznek, melyek szabott ár mellett árulnak és naponta küldik be a központnak eladási jegyzőkönyveket.

Ingatlaneladás esetén közvetítő csupán attól a féltől kérhet közvetítési díjat, akitől megbízást kapott, miután az ingatlanvétel nem tekinthető kereskedelmi ügyletnek. Kivételeit képez az, midőn az ingatlan üzérkedés végett vették. (Itélőtábla Timisoara S. II. no. 3272-932.)

A telekkönyv nem garantálja. Ezen az alapon nem lehet pert indítani a szomszéd ellen. Szükséges bizonyítani, hogy a kérdésben forgó terület tényleg felperes birtokában van. A jóhiszemű vevő is köteles ezt a többletet visszaadni, nem kötelezhető azonban az elvont haszon megtérítésére. (Itélőtábla Cluj, S. III. no. 658-933.)

Közkereseti társaság kényszerogyozsága esetén nincs akadálya a társaság tagjai elleni végrehajtás foganatosításának, miután ezeket az eljárás kedvezménye nem illeti. (Itélőtábla Cluj, S. III. no. 3567-932.)

Városi ingatlan tulajdonosát a konverziós törvény 33-ik paragrafusában írt kedvezmények illetik az esetben, ha jövedelmének 30 százaléka az ingatlanból ered. (Itélőtábla Iasi.)

Pergatő kifogás esetén is a kézbesítéstől számított 15 napon belül lehet megtámadni a törvényszék ítéletét az esetben, ha az ítélethirdetés nem történt perbeszéd szerint. Jelen esetben a törvényszék hibásan oszart annyit mondott: „A kereset helytelenül lett előterjesztve, tehát el lett utasítva”, — ahelyett, hogy az ítélet így szólna: A Pp. 180. paragrafus 3. alapján az eljárás megszüntetve, stb. (Itélőtábla Cluj, S. III. no. 1251-931.)

A munkabérek érvényesítésére alakított választott bíróság előtt csupán „fizikai” munkából származó követelést lehet érvényesíteni. Szellemi munka (építési terv) esetén kisiparosnak sincsen joga a bíróság rendkívüli illetékességét igénybe venni. (Itélőtábla Timisoara S. III. no. 5792-1933.)

Vállalatok egybeolvadása esetén a megszüntetett vállalat által kikötött bíróság előtt lehet perelni azon céget is, melybe a kérdéses vállalat beolvadt. (Itélőtábla Cluj, S. III. no. 640-1933.)

ÖRSEGEN.

— *Ujone, képzelje el, hogy örsegen van. Az óra éjfélét üt. Valaki hátulról megfogja, úgy, hogy moccanni sem tud és fegyveréből sem használhatja. Mit tesz ilyenkor?*

— *Azt mondom örsester ur kérem: Ugyan Lina, hagyj békében. Nem látod, hogy örsegen vagyok?*

Nincs fedezet az ideiköltségvetésben központi statisztikai hivatalunk számára

Irt: Sulyok István dr.

Bucuresti lapokban olvassuk a hirt, hogy a központi statisztikai hivatalt a megszűnés veszedelem fenyegeti. A minap a kamara egyetlen ülésében 21 rendelet-törvényt hagyott jóvá: ezek közül egy az eddigi különböző statisztikai szolgálatokat nyirbálta meg és vonta össze. Olyan formában, ami a sajtó erős bírálatát hívta ki. Ennél is furcsább azonban, hogy az 1935-36. évi költségvetés nem gondoskodik fedezetről az így megreformált új intézmény számára s az említett törvény sem ad felvilágosítást arról, hogy a tetemes költségeket követelő statisztikai szolgálatot miből fogják a jövőben eltartani.

Ez a hír, enyhén szólva legalább is meglepő. Ma, amikor az egész ország visszhangzik az aránylagosság követelésétől s mindenki különböző számokat hordoz a száján, váratlanul és hirtelenül kétségessé válik az egyetlen intézményrendszer munkája, ahol az aránylagosság számait pontosan meg lehetne állapítani s ahonnan világos választ kellene kapni számos kérdésre, melyek ma annyira izgatják országsszerte az embereket?...

Az úgy már az első pillantásra érthetetlennek látszik. Még inkább azzá lesz azonban, ha emlénkünkbe idézzük e statisztikai intézmény születésének történetét.

A háboru előtt Románia a tudományos alapon működő, rendszeres statisztikai szolgálatot nem igen ismerte. Ami volt, az tulajdonképpen pusztán adatok gyűjtésére szorítkozott, rendszerint hiányosan, a felbukkanó szükségletek nyomában sántikálva.

A háboru után a román állam az amerikai Rockefeller-alapítvány bőkezű adományából pompásan felszerelt, egészen modern statisztikai berendezés birtokába jutott. Az intézmény élére dr. Sabin Manuila került, a Rockefeller-alapítvány ösztöndíjas neveltje, kinek közléseit s vitáit már jól ismeri az újságolvasó közönség. Ennek az alapításnak „Demográfiai és Népszámlálási Intézet” a neve s az utóbbi időben különös előszeretettel foglalkozott az erdélyi városok népesebbségeivel.

Volt azonban egy állami statisztikai hivatal is, melyről azonban alig hallottunk. Közleményei-

Milyen tulajdonságai vannak a „hidegfény”-nek?

Hidegfénynek nevezik Amerikában azokat a villamos lámpákat, amelyekben nem izzószál, hanem higanygőz világít. Egy ilyen hidegfényű lámpa szerkezete természetesen sokban különbözik az általunk megszokott izzólámpák szerkezetétől. A hidegfényű lámpa körül ugyanis a szerkesztők kis mágneses-tekerceket helyeztek el, amelyek a világító higany-gőzöket igen kis helyre gyűjtik össze, úgy, hogy ma már 3000 gyertyafénytől felfelé több millió gyertyafény erejű hidegfény lámpákat is tudnak a vállalatok gyárilag készíteni. E nagy fényerejű lámpákat főleg utcák, kiskötek, terek világítására használják. Eredetileg a távolbalátás céljaira kísérletezték ki a modelleket.

HANGULAT.

— Van nálatok odahaza hangulatlámpa?
— Azt se tudom, mi az.
— Hát tudod, az egy olyan színes, díszes lámpa, amit hangulatkeltés céljából szokás meggyújtani.
— Butaság. Ha én hangulatban vagyok, eloltom a lámpát.

ből arra lehet következtetni, hogy működése a minisztériumok adatgyűjtésének feldolgozására szorítkozott.

Szeget üthet azonban mindenkinek a fejébe, hogy a Rockefeller-alap, ez a mérhetetlenül gazdag amerikai intézmény, miért bajlódik statisztikai és demográfiai intézetek felállításával? Mert tudnivaló, hogy nemcsak Romániát szerelte fel ezzel a berendezéssel, hanem mindenütt készségesen rendelkezésre állott, ahol ez a szolgálat ebben a formában nem volt meg, avagy pedig a már meglevő fejlesztésre s felújításra szorult. A köztudat szerint az amerikai milliárdosok felesleges pénzükkkel inkább jótékonykodni szoktak, kórházakat, kórkutató intézeteket alapítani, nemzetközi mozgalmakat istápolni.

Avatlatlan szemek számára az első pillanatban úgy látszik, hogy az efféle statisztikai tevékenységnek sem az egyikhez, sem a másikhoz köze nincs. Az igazság azonban az, hogy ezeket a Rockefeller-féle népfigyelő és népszámláló intézeteket a világ legnagyobb jótéteményének, a népek közötti békének ápolására alapították. Ezért igyekeztek ezek az emelkedett szellemű, jövőbelátó amerikai tudósok — különösen azokban a kicsiny országokban, hol népi feltékenykedések zavarják a szomszédságokat — olyan azonos alapelvű, közös törekvési intézeteket létrehozni, melyek útján a népek közötti kölcsönös megismerkedés tudományos és tárgyilagos munkája minél könnyebbé, minél egyszerűbbé válhas-sék.

Ezeknek az amerikaiaknak nyilván az a meggyőződésük, hogy a társadalmi bajoknak, nemzetiségi nyavalyáknak a legbiztosabb diagnózisa az igazságnak, pontos, hiteles, tudományos megállapítása. Az orvoslás csak ezen az alapon indulhat meg a gyógyítás reményességével. Bizonyos, hogy Rockefeller-ék ezeket a pompás demográfiai berendezéseket mintegy a szociális kórházak kórházának, a nemzetiségi lázak szanatóriumának szánták, hol a valóságok, a kétségbevonhatatlan igazságok sugárzásával gyógykezeljék a betegségeket.

Csodálatos, hogy ennek a nemzetközi intézménynek élete éppen most válik nálunk kétségessé, amikor úgy a gazdasági, mint a politikai lázmérő a legnagyobb forrást mutatja...

TERMÉSZETRAJZ.

— *Móricka, az állatok melyik osztályába tartozik a disznó?*

— *A tréflék osztályába.*

Kitüntetett bányási iparosok.

A közgazdaság terén szerzett érdemeik elismerésül az uralkodó számos bányási iparosít és kereskedőt tüntetett ki. Többek között a Meritul Comercial si Industrial első osztályát Podraczky Ferenc és Grünberger Lajos timisoarai iparosok és Schwarz Péter, a jimboliai ipartestület elnöke is megkapták. Az érdemrend másodosztályával Oppert Mihály timisoarai ácsmestert is kitüntették.

FATALIS FELREERTES.

Két fogász beszélget a villamos megdlőndi. Az egyik fájdalmasan cirógatja kipirult arcát.
— Mi baj? — kérdezi a másik.
— Képzeld, mi történt velem. A villamoson nagyon néztem egy leányt. „Kivén valakit?” — kérdeste ő. — „Igen, — mondtam én, — rajta a nagyság”. Erre a lány feldúlt és pofonvágott. Én pedig hozzájutottam az átszállójegyemhez.
— Hogy-hogy?
— Előbb a lány rajta ült.

Adókalauz

1. Minden adófizetőnek saját érdeke, hogy az adótárgyaláson személyesen jelenjék meg.

2. Minden adófizető éljen felebbezési jogával. Ha valaki sérelmesnek találja a reá kirótt adó összegét, feltétlenül használja ki a felebbezésnek alábbi módoszatait:

A tárgyalásnál jegyzőkönyvet vesznek fel, amelynek egy példányát az adózónak elismervény ellenében kézbesíteni kell. Ha a fél a tárgyaláson jelen volt és ott a jegyzőkönyvet át is vette, a felebbezési határidő ettől a naptól számít. Ha ellenben az adózó nem jelent meg a tárgyaláson: a jegyzőkönyvet ki kell neki kézbesíteni s ezen esetben a felebbezési határidő a kézbesítés napjától számít.

Az adókievetés ellen husz nap alatt a felebbezési bizottsághoz úgy az adózóknak, mint a kincstárnak joga van felebbezni. A felebbezési tárgyalásokra az adózót ugyancsak a határidő lejártá előtt legkevesebb öt szabad nappal előre meg kell idézni. A tárgyaláson joga van a félnek az összes indokait szóban vagy írásban előterjeszteni és amennyiben a határozatot a törvény megsértésével hozták, vagy valamelyik fontos körülmény a megállapításnál figyelmen kívül hagyott, a határozat közlésétől, vagy kézbesítésétől számított harminc szabad napon belül joga van a felülvizsgálati kérelmet beadni az illetékes törvényszékhez, abban az esetben, ha a tárgyaláson megállapított adóalap százezer lejt nem ér el; vagy az illetékes kir. táblához, ha a megállapított adóalap százezer lejt meghalad. A törvényszékhez benyújtandó felfolyamodásra ötven lejes, a táblához tartozóra pedig száz lejes okmány és 2 lejes repülőbélyeg ragasztandó. A felfolyamodásnak lényeges kelléke, hogy a felebbező pontos lakcímét, ahova az idézőt küldjék, pontosan írja be a felfolyamodványba.

3. Az adófizetések módoszatai az 1935. április 6-iki Monitorul Oficialban leközölt 6620 számú miniszteri rendelet értelmében egységesítették, aszerint:

Az 1935/1936. évre járó adóösszegnek egész évre előre az első negyedévben való lefizetése 7% kedvezményt nyújt. Ha valaki az esedékes negyedévi adóját azon 45 nap leforgása alatt fizeti le, amelyre ez esedékes, 5%-os kedvezményt kap, melyet az egyenes adójából írnak le.

Az 1934/1935. évi adóhátralékot legkésőbb április 15-éig kell lefizetni.

Az 1934. március 31-ig esedékes többi hátralékot lefizetésére, jól megindokolt esetben, minden adófizető haladékokat kaphat. Az erre vonatkozó kérések minden esetben a pénzügyminisztériumhoz terjesztendők be, ahol megállapítják a kérés indokolt voltát és aszerint határoznak.

Az adófizetések fenti módoszatain kívül a pénzügyminisztérium semmiféle más változtatást, felfüggesztést, engedményt vagy részletfizetést nem engedélyez.

4. A 856 számú 1935 április 1-én, a 77 számú Monitorul Oficialban megjelent kiegészítő törvény értelmében az új házak adómentessége megszűnt és az 1%-os statisztikai adó mellett az alábbi feltüntetett táblázat szerint minden háztulajdonos vagy haszonélvező a következő adót fizeti:

- 50.000 lejig terjedő bérösszeg után 6%
- 75.000 lejig terjedő bérösszeg után 8%
- 125.000 lejig terjedő bérösszeg után 10%
- 125.000 lejen felüli bérösszeg után 12%.

5. Az 1935. évi április 8-i, 83-as számú Monitorul Oficialban megjelent pénzügyminiszteri 8000 számú rendelet értelmében minden háztulajdonos köteles bármely formában bérbeadott lakrészek bérlőiről kimutatást beküldeni a helyi pénzügyigazgatósághoz, megnevezve a lakók vezeté- és keresztnévét, foglalkozását és az általuk fizetett lakbér összegét. Ezen kimutatás legkésőbb 1935. május 15-éig nyújtandó be a következő címre: Administrator Financiar de Constanta.

A fenti tájékoztatót a brasovi ipartestület állította össze.

IGENYES VEVO.

- Mari, vidd vissza a húst.
- És mit mondanak?
- Hogyha nem pakolják regényfolytatásba, nem jó a hús.

Bírói jellegű ítéleteknek minősítette a semmitőszék a munkásbiztosító felebbezési bizottságainak döntéseit és kimondotta, hogy azok ellen lehet felebbezni

Másfélve huzódik a per a gyáripari munkaadók és a Munkásbiztosító Pénztár között azért az 1.20 százalékos díjtöbbletért, amelyet minden törvényes alap nélkül róttak a havi 6000 lejnél magasabb fizetésű alkalmazottakra. A törvény ezt a többletet csak a kisebb fizetésű alkalmazottaknál írja elő, de a Munkásbiztosító Pénztár központi tanácsa egyszerű rendelettel kiterjesztette a fizetési kötelezettséget a különben kötelező biztosítás alá nem eső alkalmazottakra is és irgalmatlanul kezdte behajtani az új járulékokat, ott pedig, ahol a törvényre való hivatkozással nem akartak azonnal fizetni, bírságolási jegyzőkönyveket vettek fel a munkaadók ellen. Az érdekelt vállalatok megfeleltek ezeket a kivetéseket és bírságolásokat a kerületi pénztárak vezetőségéhez, de ezek — minden autonómia ellenére — engedelmeskedni voltak kénytelenek a munkás-pénztári központ utasításainak és a felebbezéseket visszadobták. Ugyanerre a sorsra jutottak a Munkásbiztosító Pénztár központja mellett működő döntőbírók elé vitt felfolyamodások is.

Végül is a munkaadók, miután az általuk fenntartott intézmény házi fórumainál nem bódogultak, közigazgatási perrel támadták meg a semmitőszéknél a központi munkásbiztosító mellett működő döntőbírók végzését. Ez a rendkívül érdekes ügy most került tárgyalásra. A legfőbb bíróság előtt a munkásbiztosító pénztár, valamint a népjóléti minisztérium jogi képviselői tiltakoztak a per letárgyalása ellen, arra való hivatkozással, hogy egyfelől a társadalombiztosítási törvény sehol sem intézkedik arról, mintha a munkásbiztosító pénztár felebbezési bizottságának végzése ellen felfolyamodással lehetne élni,

másfelől pedig ez a bizottság nem kimondottan bírói fórum és a végzéseinek nincsen ítélet jellegük, hanem egyszerűen intern közigazgatási intézkedések, amelyek a munkaadók és az alkalmazottak közti jogviszonyt szabályozzák.

Abban a kérdésben, hogy a munkásbiztosító pénztár központjánál működő döntőbizottság határozatai ellen van-e helye bírói uton való felebbezésnek, a semmitőszék soros tanácsai többször jutottak véleménykülönbségre és így a kérdés a semmitőszék egyesített tanácsa elé került. A legfelső bíróság meghallgatta a szembenálló felek minden érvelését, majd Volansky elnök kihirdette az eredményt, amely szerint a munkaadók — más esetben akár az alkalmazottak is — megtagadhatják bírói uton a munkásbiztosító pénztár felebbezési bizottságának döntéseit, miután azokat bírói jellegű végzéseknek tekinti és így az alkotmány 103-ik szakasza alapján van felfolyamodási lehetőség és ha ezt bármilyen törvény tiltaná is, az érvénytelen.

Az elvi döntés érthetően nagy érdeklődést váltott ki a munkaadók körében és ennek alapján most megindultak a perek a munkás-pénztár kivetései és bírságolásai ellen. Szakkörökben biztosra veszik, hogy ezeket a pereket a munkaadók meg is fogják nyerni és a már befizetett összegeket meg is fogják kapni. A semmitőszék döntése mindenestre szomorú fényt vet az autonómiának nevezett munkásbiztosítónál uralkodó viszonyokra, ha az autonómiát gyakorolni hivatott tagok bírói uton kénytelenek rászorítani az intézmény vezetőit a törvényes keretek közé való visszatérésre.

Antonescu pénzügyminiszter szerint saját pénzügyintézet alakításával segíthet magán a kisiparosság

A Banca Nationala módosított alapszabálya most került parlamenti jóváhagyásra. A vita során Antonescu pénzügyminiszter rámutatott arra, hogy a Nemzeti Bank nem segítheti meg közvetlenül a hitelélet válsága folytán szenvedő kisipart s azt ajánlotta, állítsanak külön pénzügyintézetet a kisipar részére, mely a „Creditul Industrial” működéséhez hasonlóan az iparosság és a jegybank közti összeköttetést fenntartja.

— Szükséges volna — mondotta a pénzügyminiszter — hogy a kisiparosok és mesterek saját pénzügyintézetet alkossanak maguknak, melyek-

nek aztán folyószámlát nyitna a Banca Nationala. Ezt úgy a pénzügyminisztérium, mint a jegybank örömmel fogadná. Vagy pedig próbálják meg azt, hogy a „Creditul Industrial” külön osztályt állítson fel a kisiparosság számára. A „Creditul Industrial” egyébként maga is visszalezámtólasi hitelt nyújthatna az új pénzügyintézet számára.

A pénzügyminiszter tanácsára Az Iparos e számanak vezető helyén Reinhart Gyula tollából minden részletében alaposan megindokolt választ talál az olvasó.

Kicsérélik az 1934—35. évi kincstári utalványokat.

A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, a mely szerint az 1934—35 évi költségvetés terhére kibocsátott fizetési utalványokat, amelyeket március 31-ig nem fizettek ki, be kell terjeszteni az illetékes minisztérium könyvelési igazgatóságához, hogy azokat újból kiutalják. Az újból kibocsátandó utalványokat készpénzben váltják be. Összeírják a fizetéseképtelen adózókat.

A pénzügyminiszter rendeletet adott ki a fizetéseképtelen adózók összeírására. A rendelet következtében egyedül a iasi-i adóhivataloknál több mint 10 ezer ügycsomót állítottak össze, melyekben mintegy 50 millió lej értékű behajthatatlan összeg van lajstromozva. A pénzügyigazgatóságok mellett működő ellenőrző közegek vizsgálják felül a törlésre kerülő tételeket

FELREÉRTETT MATEMATIKA.

- Szép dolgokat mesélnék rólad, mondhatom.
- Ugyan mit?
- Hogy öt perces csókokat váltasz az udvarlódal.
- Az is valami? Hát még számon az tartasz az udvarlódmat?

MAMA KALAPOT VESZ.

Papa, mama és a nyolcéves Evike sétálnak Belvárosban. Az egyik nő kalapüzlet előtt azt mondja mama papának:

— Maradjtél a gyerekekkel, fiacskám, én be-szaladok ide és veszek egy tavaszi kalapot. Rögtön végzek.

Bemegy az üzletbe, a papa pedig kint várakozik Evikével a kirakat előtt. Időnként megjel-nik egy kéz a kirakatban és bevesz egy-egy kalapot.

Másfél óra múlva megszólal Evike:

— Apukám, sokáig kell még várni?

— Nem, kislányom, — nyugtatja meg Evikét papa — már az utolsó kalapot veszik be a kirakatból.

A Gyáriparosok Országos Szövetségének új elnöke.

Fővárosi jelentés szerint a Gyáriparosok Országos Szövetségének élére Aussohnitt Miksa, a Resita-művek legfőbb vezetője kerül. Helyettesévé Baltescu János drt, a timisoarai kereskedelmi és iparkamara volt elnökét, a Resita-művek timisoarai igazgatóját és svéd konzult szemelték ki.

Jogesetek a kisipar köréből

Fizetés-e a borraivaló?

Ha az alkalmazott a neki járó fizetésen kívül borraivaló címén is jut jövedelemhez, jogtalan felmondás esetén az elvesztett borraivaló-jövedelem is megtérítendő a munkaadó által.

Az alábbi jogesetben szereplő alkalmazott mint portás működött egy vendéglőnél. A vendéglős azon a címen, hogy a portás a vendégekkel gorombáskodott, azonnali hatállyal elbocsátotta alkalmazottját.

A portás a munkabíróshoz fordult a felmondási időre járó fizetése és a felmondási időre a vendégektől borraivaló címén várható jövedelmének megítélése végett.

Alperes munkaadó a kereset elutasítását kérte. Jogos indokból mondott fel. Borraivaló címén járó összeg megfizetésére különben sem kötelezhető. Ezt a vendégek szabad akaratukból és tetszés szerinti összegben juttatják alkalmazottainak.

A bíróság a bizonyítási eljárás lefolytatása után azon a címen, hogy a felperes elbocsátása jogos volt, a keresetet elutasította. Az ítélet indoklásában azonban megállapította a bíróság, hogy amennyiben az alkalmazott a fizetés mellett még borraivalóban is részesült, ezek a borraivalók fizetés-kiegészítő jelleggel bírnak, holott azokat nem munkaadójától, hanem annak üzletfeleitől, a vendégektől kapja. Ha tehát a felperes keresete máskülönben jogalappal bírt volna, a felmondási időre járó fizetésen kívül megítélte volna a bíróság általánosságban a felmondási idő megvonása által elvesztett borraivalók összegét is.

Jogeset-e a munkás, aki veszélyes üzemben szenvedett baleset folytán rendes havi járadékban részesül, a számára megítélt járadék több évi végösszegének biztosítékképpen való letételét követelni az alperes munkaadó cégtől?

A bíróság csak akkor ítéli meg a munkásnak ezt a kívánságát, hogyha a munkaadó vállalatnak olyan rosszul megy, hogy bíróság is megállapítható a megítélt járadék kiutalásának veszélye.

Egy munkást napi munkája közben üzemi baleset ért. A szokásos eljárás folyamán a bíróság a munkás élete végéig esedékes havi 1500 lej járadék fizetésére kötelezte a balesetet szenvedőt alkalmazó vállalatot. Az életjáradék megítélése érdekében beadott kereseti kérelemben előadta még a munkás, hogy kötelezze a bíróság alperes vállalatot a számára megítélt életjáradék havi részleteinek egy olyan összegben való biztosítékul letételbe helyezésére, amely számára 60 éves koráig teljes garanciát nyújt, hogy minden hónapban meg fogja kapni a számára esedékes életjáradékot. Kérésének indoklására előadta a munkás, hogy a munkaadó vállalatot a per folyamata alatt jelentős károk érték és ezek folytán a megítélt járadék részére való folyósítása veszélybe jutott.

A munkaadó ipari vállalat kérte a munkás fenti kérésének elutasítását. Az ipari és kereskedelmi vállalatok természetében van, hogy deficitel is működhetnek, ami még nem jelenti azt, hogy minden ügyletük veszteséges. A vállalkozó által vállalt és végzett munkák végeredménye nem mindig nyereséggel zárul, hanem sokszor jár veszteséggel is, de ez még nem jelenti azt, hogy a vállalat olyan nagyarányú veszteséget szenvedett, aminek folytán a felperes munkás követelése fenti súlyos feltételű biztosításának szükségessége igazolva volna.

A bíróság elutasította a felperes munkás kérelmét. Az ítélet indoklása szerint veszélyes üzemben dolgozó munkásnak tisztában kell lennie azzal, hogy balesetnek van kitéve. Tisztában kell lennie azzal is, hogy minden ipari vállalkozás bi-

Ujabb súlyos büntetések a kérdőív helytelen kitöltése miatt

A román elemnek a belföldi iparban való támogatására alakult bizottság újabb ülést tartott és a minisztérium ellenőrző közegei által beküldött kimutatások alapján a diciosanmartini Nitrogen gyárat 200.000 lej büntetéssel sújtotta. A galati Mastard-cég 20.000 lejes, az oradeai Carmen cipőgyár 50.000, a sibiui Fabritius testvérek gyár 10.000 lejes büntetést kapott, míg a cluji Metalurgiai-műveket, a cernaui Moara Romanat, az oradeai Müller Testvérek üzemét, a resitai gázgyárat, a braşovi Clorodont műveket, a bihari püspökség jéggyárat, az oradeai Stefánia malmot, a Neustaedter Carol-féle sörgyárat, az oradeai Lederer szeszgyárat, a sibiui Theil-céget, a sibiui Lyca-műveket, az Orion és a Vacuum Oil műveket dorgálásban részesítették, mert az előírásnak nem tettek eleget.

Az iparügyi miniszter rendeletet adott ki, hogy mindazon cégek ellen, amelyek az ellenőrzésre vonatkozó adatok kiszolgáltatásától vonakodnak, készítsenek jegyzőkönyvet, hogy a minisztérium megfelelő büntetéssel sújtsa ezeket a cégeket. Ugyanekkor figyelmeztetik a vállalatokat, hogy alkalmazottaik tartsák maguknál igazoló irataikat, mert ellenkező esetben a minisztérium szigorúan megbünteti mindazokat, akik ki akarják magukat vonni a törvény rendelkezései alól.

Egy másik bucureştii jelentés szerint a román elemnek a magánvállalatoknál való alkalmazásával kapcsolatban az ellenőrzéssel felruházott legfelsőbb bizottság Rechtenbacher Simon gyárost Ocna-Sibiuban 40 ezer lej pénzbírsággal, a Phöbus-gyárat Oradean és a Tricotage üzemét Clujon dorgálással sújtotta.

Gyorsonduláló verseny Clujon Vienna-módszer szerint

Az újfajta, szabadalmazott vegyszer-eljárással igen szép eredményeket értek el a cluji versenyen.

Pál Ferenc nyerte az ötven perces verseny első díját

„Kérek két szassét!” — kiáltja egy izgalomtól remegő hang. A zsúfolásig megtelt terem felfigyel. Mindenki lábujjhegyre ágaskodik, nyújtott nyakkal mered előre. A zibongó gyűrű közepén hatalmas asztal, tükörök, kefék, fésűk egész hadserege áll katonás rendben rajta. A tükörök ijedt arcokat vernek vissza. Az arcom kellemes lányarcok, melyeket a hajkoronát eltakaró réz- és nikkelhengerek övegnak. Kilenc fej az asztal mellett, kilenc fehérköpenyeges, lázasan dolgozó árnyéka borul a kikészített fejekre. Kezükből fésű. Hátral a terem legvégén egy fiatal ember áll egy széken. Fállába a levegőben, kezével az előtte állóra támaszkodik és ebben a „hajmeresztő” helyzetben figyeli a dolgozókat. Néha-néha, pillanatokra csend támad, aztán a tömeg felmorajlik, öreg nénikék, fiatal lányok, ünneplő ruhás férfiak izgatottan kezdenek beszélni és hangos zibongás tölti be a termet.

Gyorsondulálóverseny a cluji iparkamara kistermében...

PODRÁSZ AKADALYVERSENY.

Róssa Zoltán, a verseny egyik rendezője, egyik cluji lap munkatársának a következőket mondotta a fodrászverseny jelentőségéről és céljáról:

— A verseny a Vienna-módszer szerinti tartós ondulálás viadala. A haj hullámosítását nem villannyal csináljuk, hanem újfajta, szabadalmazott poralaku vegyi szerrel. A haját, miután előzetes kezelésben részesítettük, hengerekre csavarjuk, a hengerekre rákapcsoljuk a szassét, a vegyi szert tartalmazó tubust. A haj a módszer alkalmazása után apró, göndör hullámokat vesz fel. Erre az eljárásra egy órát adnak a versenyzőknek. Ha ezt befejezték, jön a verseny második része: a vizondulálás. Végül a teljesen kész haját kibontják és ujrásűsítik. A legszebb és legjobban ondulált modell készítője nyeri meg a versenyt, amelyet mind a három verseny pontozásával döntünk el. A verseny nyertese és egyben a város legjobb női fodrásza 1000 lej pénzjutalmat és aranyérmet kap. Ettől a versenytől teljesen függetlenül vasondulálóversenyt is rendez-

zünk, amelynek győztese külön jutalomban részesül.

FINIS!

— 30 perc — kiáltja, kezében az órával Böszörményi nőfodrászmester, a verseny egyik pontozóbírója.

Pontosan félórája dolgoznak a versenyzők. A csinos modellek legnagyobb részének haja el-tűnt, a fejüket eltakarják a csodaport tartalmazó kis fémhengerek, amelyek úgy festenek, mint valami fantasztikusan groteszk rohamelsakok. A csodaport dolgozni kezd: vékony füstfelhők emelkednek a fejek felé.

A késő esti órákban fejeződött be a verseny, a győztes az összpontozás alapján Pál Ferenc, a Böszörményi-cég alkalmazottja. Második Szabó Gerő (Lux-cég), harmadik Heltai Félix (Heltai-cég).

A vizondulálóverseny győztese is Pál Ferenc, második Darvas Gizi, harmadik Arkos János (Femina), negyedik Raab Miklós (Ideal), Balázs Antal szakosztályi elnök mondott megnyitóbeszédet, a versenyt Böszörményi A. és Róssa Zoltán vezették le.

Javulóban a nemzetközi munkanélküliség.

A nemzetközi munkaügyi hivatal közreadta az év első negyedének munkanélküliségi világstatisztikáját. Eszerint általában kedvezőbb a helyzet, mint az elmúlt év hasonló időszakában, de nőtt a munkanélküliek száma Hollandiában, Belgiumban, Francia, Spanyol, Lengyelországban, Angliában, Csehszlovákiában és az Egyesült Államokban.

LÉLKISMERETES KÖNYVELES.

— Te is felírod minden lejt, amit a háztartásra kiadok?

— Pontosan és lelkiismeretesen egészen tízenötödikéig.

— Miért csak addig?

— Mert tízenötödike után a hiteladóm könyvelnek nekem.

zonyos ügyletei veszteséggel is zárulhatnak. Ez nem jelenti azt, hogy a vállalat a megítélt járadék pontos fizetését ne tudná teljesíteni. Tekintettel arra, hogy az ilyen vállalatoknál valamilyen munkás ki van téve annak, hogy hasonló baleset áldozata lesz, minden egyes munkásnak joga van elvben baleset esetén járadékra. Ha tehát a bíróság abból az indokból, hogy az alperes vállalat egyes ügyletei veszteséggel zárultak, minden egyes esetben elrendelné a járadékösszeg teljes

letételét, az a helyzet állna elő, hogy éppen ezeknek a nagy összegeknek a letétele folytán volna veszélyeztetve a munkások ilyen irányú esetleges követelése. A fenti indokok alapján minősítette a bíróság alaptalannak a munkás kérelmét, kimondva, hogy a járadék-követelés teljes összegének folyósítása csak akkor indokolt, hogyha bíróság megállapítható, hogy a megítélt járadék tényleg veszélyben van.

Közl: KELE SANDOR dr.

Szeptember 28-tól október 10-ig tart az Aradi Hét

Az előráncigált nehézségeket, amelyek útjában állottak annak, hogy Arad város és Arad megye méltón mutassa be gazdasági és kulturális fejlettségét, — hála annak a jóindulatnak, amellyel dr. Marcuş Mihail az ügyet felkarolta, most már véglegesen sikerült elhárítani. A megye és város vezetősége, élén dr. Groza Ioan prefektussal és dr. Ursu Ioan polgármesterrel

ugy anyagi, mint erkölcsi tekintetben teljes támogatását ígérte meg a rendezőségnek.

A nagyszabású létesítményeket előkészítő testületek a Kereskedelmi és Iparkamara és a Mezőgazdasági Kamara, amely intézmények elnökei Mateescu István és dr. Marşieu Justin kipróbált munkatársaikkal már hozzá is fogtak a szervezési munkálatokhoz.

Ezek a munkálatok egyelőre a szorosan vett kiállítások előkészítését célozzák, később azonban bevonják az akcióba Arad város és megye egész társadalmát, hogy a kiállításoknak megfelelő ünnepélyes külső kerete is legyen. Az ünnepélyesség emelése céljából védnökökül fel fogják kérni a kereskedelmi és földművelésügyi minisztereket is.

A gazdasági és kulturális manifesztáció idejéről a szeptember 28—október 10-ig tartó kellemes őszi napokat állapították meg. Ez az idő alkalmas az iparosoknak is, a mezőgazdasági és az azzal kapcsolatos kiállítások céljaira azonban kétségkívül a legalkalmasabb.

A teljes program nem alakult még ki éppen ezért az ügyet állandó evidenciában tartjuk és az előkészületek minden fázisáról tájékoztatni fogjuk olvasóinkat.

KONKURENCIA.

Híres-neves prókátorok voltak hajdanában Ujvidéken Zombory és Slezák.

Egy napon egy titeli paraszt állított be Zomboryhoz. Kérte, vállalja el a nagynevű fiskális az ő szerencsétlen fia védelmét, mert az ügyész gyilkossággal vádolja.

— Ezer forint annak az ára, barátom, — mondta Zombory.

A paraszt vakarta a füle tövét. Nem tetszett neki a kért honorárium.

— Ha sokalja, — vetette oda foghegyről Zombory, — menjen Slezákhoz.

A paraszt egy darabig gondolkozott, aztán elindult.

Zombory kikísérte. Amint a folyosón haladtak a paraszt megpillantotta a falon a tizenhárom aradi vértanu híres akasztófás képét.

— Szegények... hát felakasztották őket?

— Fél a, — felelte Zombory.

— Aztán mit csináltak?

— Nem tudom. — hangzott a válasz. — Slezák védte őket.

Borban fürdenek Kaliforniában.

Los-Angeles-i jelentés szerint az általános gazdasági válság miatt rendkívül sokat szenved a kaliforniai bortermelés is. A szőlősgazdák kénytelenek boraikat eladni, így azután az a helyzet, hogy a legpompásabb ízű kaliforniai borok nevetéses olcsó áron kelnek el. A környék orvosai kihasználták ezt a körülményt, megállapították, hogy a borgyógyfürdő igen jó gyógyító hatású a krónikus meghűléses betegségeknél. Most aztán négy szanatórium nyílt Kaliforniában, amelyekben a betegeket borgyógyfürdőkkel kezelik. Tekintettel arra, hogy a borgyógyászatorniumokban a költség nem túlságosan magas, igen sok beteg jelentkezett kurára. A borgyógyfürdők bizonyos mértékben segítenek a kaliforniai szőlősgazdáknak is.

TAJÉKOZATLANSÁG.

— Képzeld, kihúztam a fogamat.

— Na és fáj még?

— Nem tudom.

— Wihájszt, nem tudod?

— Némi, ott maradt a fogdászfi.

Adalékok a cementháboru municiós ládájából

Jelentettük, hogy a belföldi cementgyárak a cement 17.000 lejben történt maximálása miatt üzembeszüntetésre határozták el magukat. A miniszter által hivatalból megállapított maximális árban már benne kell foglaltassék a cementre most kivetett vagononkénti 3000 lej fogyasztási és 555 lej forgalmi adó is. Ezek szerint tehát a cementkattel csak 13.445 lejt kapna egy vagon áruért, holott kimutatások szerint az előállítás önköltsége 15.000 lej körül van adók nélkül.

A cementgyárak sztrájkja tulajdonképpen még nem kezdődött meg, mert a gyárak, amelyeknél főképpen külföldi tőke van érdekelve, érintkezésbe léptek külföldi központjaikkal és azonkívül több irányban is kísérletet tesznek arra, hogy az iparügyi minisztérium revízió alá vegye az íróasztal mellett hozott rendelkezést. Többek között azt is sérelmezik a cementgyárak, hogy a miniszter meg sem akarta hallgatni őket, amikor informálni akarták az ipar helyzetéről, holott más iparágaknál, mint például a táblalévegek kattel és a növényolajkattelnél nemcsak sorozatos megbeszélések voltak, de a minisztérium nem is igyekezett olyan erősen letörni az árakat. Azt állítják a cementgyárosok, hogy külföldön is átlagosan 16.040 lejbe kerül a cement és

Romániában 16.800 lejbe, holott a közterhek itt sokkal nagyobbak.

A gyáriparosok szövetsége által végzett számítások szerint a cementtel nem is történt komoly uzsora, mint ahogy azt hiszik, mert a gyárak tiszta haszna egy vagon áruval 2000 és 3700 lej között váltakozott, a nyersanyagok előfordulási helye és a szállítási viszonyok szerint. Ebből a nyereségből most a maximális ár bevezetésével először is leütöttek 1000 lejt és azonkívül még valami 5415 lej különféle közterhet is akarnak fizettetni, amely tavaly csak részben terhelte a cementipart.

Tárgyalagos gazdasági körökben az a vélemény, hogy amilyen mértékben túlhattak voltak eddig a cementkattel árai, éppolyan túlhattak és elhamarkodott rendelkezés volt a 17.000 lejes maximális ár bevezetése is. Ez a hivatalos ár már azért is helytelen, mert mindenfajta cementre szabták, holott az ipar négyféle cementet állít elő és azoknak a termelési költsége és az eladási ára is váltakozó.

Függetlenül a fenti részletektől, helyénvaló volna, hogy a cementfronton mielőbb történjék valami a békés kibontakozás felé, mert ellenkező esetben félt, hogy a két veszekedő fél közül a harmadik, a cementfogyasztó ipar fog a cement háborúra ráfizetni.

Nistor miniszter még ebben az ülősszakban javaslatot terjeszt a parlament elé a munkás- biztosítási törvény módosítására vonatkozólag

Cosma timisoarai képviselő interpellációja az iparosok kötelező betegpénztári tagsága ellen

Megígérte a miniszter, hogy iparosoknak engedélyezni fogja a betegpénztári hátralékaik részletekben való törlesztését

Cosma Aurel dr. bányászati képviselő, a timisoarai ipartestület ügyésze, a kamara egyik napokban tartott ülésén interpellációt intézett a munkaügyi miniszterhez a kötelező munkásbiztosítás ügyében.

Erre vonatkozólag a kisiparosok részéről már számos panasza hangzott el és Cosma ezeknek a sérelmeknek adott kifejezést. Rámutatott arra, hogy a törvény még mindig kötelezi a kisiparosokat, hogy valamennyien tagjai legyenek a betegsegélyzőnek. Arra kérte a minisztert,

változtassa meg a törvényt olyképpen, hogy a betegpénztári kötelezettség az ipari munkaadók részére ne legyen kötelező, hanem fakultatív.

A képviselő arra is kérte a minisztert, hogy ennek a módosításnak keresztülviteléig

függeszse föl azokat a végrehajtásokat, amelyek kisiparosok ellen betegpénztári hátralékok miatt vezetnek.

Ezek a végrehajtások ugyanis súlyos helyzetbe hozzák az iparosokat, akik nem tudják megfizetni betegpénztári járulékaikat és seregesen adják

vissza iparigazolványaikat, aminek következtében elvesztik megélhetésük alapját.

Cosma Aurel dr. felszólalásához több más képviselő is csatlakozott.

Nistor dr. munkaügyi miniszter nyomban válaszolt az interpellációra. Kijelentette, hogy a kérdést ismeri, mivel

tudomása szerint az egész országban ilyen irányú mozgalom indult meg.

Az ügy elintézése azonban nem olyan egyszerű, mint az első tekintetre látszik. Megígérte azután, hogy

még ebben a parlamenti ülősszakban javaslatot terjeszt be a munkásbiztosítási törvény módosítására vonatkozólag.

Gondoskodni fog arról is, hogy a betegpénztáraknál az orvosi kezelés és a gyógyszerek kiszolgáltatása jobb legyen.

Cosma Aurel dr. képviselőnek a végrehajtások elhalasztása ügyében elhangzott második felszólalására a miniszter kijelentette, hogy erre nézve intézkedéseket tesz. Intézkedni fog, hogy a kisipari munkaadók betegpénztári hátralékaikat részletekben fizethessék meg.

Tizenöt százalékkal csökkentik az ablaküvegyárakat

Az ipari és kereskedelemügyi miniszter és az üvegyárosok közt hosszú időn át folyó tárgyalások eredményre vezettek. A megbeszélésekről hivatalos jelentést adtak ki, mely szerint 15 százalékkal csökkentik az ablaküvegyárakat.

ORVOSNAL

— Menjen haza és fürdjön meg.

— Szent Isten, olyan súlyos a dolog!

FINOM KIS VENDEGLŐ.

— Pincér, ennek a halnak szaga van.

— Becs. szavamra, ez a hal fél órával ezelőtt még élt.

— Na, mondhatom, büdös egy élete lehetett.

Aradi nőifodrászok bemutató estélye

Az aradi nőifodrászok szindikátusa a hó 24-én este kilenc órakor az Iparos Otthon olvasótermében bemutató estélyt tart, amelyen Feil Mátyás és Nógrády Tivadar demonstrálnak. Vendégeket szívesen lát a szindikátus elnöksége.

Tehetségvizsga a vendégiparban

Hogyan képzelet a gondolat felvetője, Gundel Károly hírneves budapesti vendéglős, a vendégipari pályát megostromló nagyszámu tanoncjelölt megrostálását?

Más ipari szakmáknál is üdvös volna a tanoncok felvételi vizsgája

Élénken foglalkoztatja a magyar főváros szakköreit Gundel Károlynak, a nagy hírű budapesti vendéglősnek újszerű indítványa, hogy a szállodás és vendéglősiparban a tanoncok felvétele előtt tegyék kötelezővé az úgynevezett tehetségvizsgát. Elsősorban az egyre jobban növekedő idegenforgalom érdekében fontos, hogy a szállodás- és vendéglősiparba „perfekt” alkalmazottak kerüljenek. A szakács, pikoló és szállodai alkalmazott pedig igazán csak akkor sajátíthatja el szakmáját „magas iskoláját”, ha nemcsak ambíciós, hanem tehetséges is. Mert ehhez a nehéz pályához különleges képességekre van szükség...

Milyen tulajdonságok kellenek ahhoz, hogy kiváló szakács, pincér, vagy szállodai alkalmazott lehessen valaki? A tehetségvizsgáló-bizottság hogyan ismeri fel a tanoncjelölt még ki nem fejlődött képességeit? Hogyan akarják megvalósítani a szakmába lépés előtt ezt az újszerű „felvételi vizsgát”? A kérdésekre igen érdekes választ adott Gundel Károly egyik budapesti lap munkatársának.

Az ostromolt szakma

A híres vendéglősdinasztia feje nagy lelkesedéssel beszél régi tervéről, amely nagymértékben emelné az amúgy is világhírű magyar vendéglátóipar színvonalát.

— Már évekkel ezelőtt felmerült ez a terv és az ipar vezetőinek az a véleményük, hogy most már nagyon megérett minden arra, hogy megvalósítsuk a kötelező tehetségvizsgát intézményét. Ez az a pálya ugyanis, amelyre nagyon szívesen adják a szülők gyermekeiket, mert a szállodás- és vendéglőstanoncoknak már az első időben megvan a lakása, teljes ellátása és valami kis jövedelme is. Természetesen tehát, hogy a mai nehéz gazdasági helyzetben éppen ez a szakma az, amit a legjobban megostromolnak. A szállodás- és vendéglősipart valósággal előzönlök a tanoncok...

Tehetségtelen tanoncok távol tartása érdekében...

— Ezáltal — folytatja Gundel Károly — sajnos, sok olyan tanonc is becsúszik a többivel együtt, akinek nincs meg a pályához sem a testi hajlandósága, sem pedig a tehetsége. A tisztiorvosi vizsgát nagyon felületes dolog és bizony gyakran csak későn derül ki a pincérről vagy szakácsról, hogy ludtalpa van, vagy más okból nem bírja a szaladgálást, álldogálást. Vagy kiderül a szakácsról, hogy nem tökéletes a szaglőérzéke és emiatt nem lehet belőle kifogástalan munkaező, hiszen észre sem veszi, ha enyhén kozmás az étel.

— A tanonc olcsó munkaező, szívesen alkal-

mazzák. A tehetségtelen tanoncból azonban közepesen aluli mesterember lesz és a nagy konkurenciában sohasem fog tudni felülkerekedni, sőt elhelyezkedni sem...

— Tervünk: bekapcsolódni a főváros vagy a társadalom-biztosító tehetségvizsgáló-intézetébe, ahol pedagógusok, orvosok és más szakemberek bírálják el, hogy az életbe lépő fiatal embernek mihez van hajlama, tehetsége. Ez a vizsgát egyrészt beszélgetésből, másrészt gyakorlati kipróbálásból áll. Emlékezőtehetség-próba, ügyességi verseny, a tanoncjelölt modorának megfigyelése és az orvosi vizsgát a főbb pontjai.

Kávé-keverési próba.

Gundel Károly hozzáfűzi az ismertetéshez, hogy természetesen nem biztos eredményű ez a vizsga, de a hajlam kirívó hiánya mindenesetre kitűnik belőle. Elmondja ezután, hogy milyen kísérleteket tesznek azzal a fiatal emberrel, aki jelentkezik, hogy szakács akar lenni.

— Az első próba: átnyújtunk a jelöltnek egy csésze megcukrozott tejeskávét. A fiatal ember megnézi és megízleli a kávét. Ezután kis kancsóban feketekávét és tejet kap, kis tányérkán pedig kockacukrot. Feladata: elkészíteni, lehetőleg pontosan, az előbbi tejeskávét mását. A tehetségesnek rendesen sikerül ez. Akinek kevésbé megfelelő a hajlama, annak kávéja tulvilágos, tulsötét, tulédas vagy kesernyős lesz.

— Természetesen ez csak egy példa a sok közül. Szakácsászati vegyületek egész sorát állítottam össze, amelyet már a szakács tanoncjelöltnek el kell tudni készíteni.

— Később különböző izekből kap kóstolót a jelölt. Meg kell mondania, hogy milyen alkatrészekből állítottuk össze az izeket. Meg kell mondania a vegyületek gasztronómiai hibáit. Fel kell ismernie, hogy ecet vagy citrom hiányzik-e a megkóstolt izból. Észre kell vennie, hogy nem kifogástalan olajjal készült-e az étel, vagy sok abban a mustár. Vagy esetleg nem ártana-e megízélni egy kis hagymával?...

Mert jó szakács csak a gourmand lehet...

IN DER SCHULE.

„Wer kann mir etwas über die Nützlichkeit der Haustiere sagen?”

„Das Pferd, Herr Lehrer!”

„Gut! Auf welche Weise ist es dem Menschen nützlich?”

„Man kann beim Pferderennen wetten und Geld verdienen!”

Séta egy pohár vízzel...

— A pincérnek és a szállodai alkalmazottnak — folytatja Gundel Károly — ügyesnek és jó modorúnak kell lennie. Hogy jó modorú-e, azt hamarosan meglátják és megérik a vendéglátóipari szakemberekkel kiegészített bizottság tagjai. Hogy elég ügyes-e — azt kipróbáljuk...

— A pincérelőlt tálára helyezett vízzel színtől telt poharat vesz a kezébe. A teremben sürgősen egymás mellett állnak az asztalok és székek. A jelentkező gyors lépésekkel körülviszi a teremben ezt a pohár vizet. Nemcsak az fontos, hogy kilötyögteti-e, vagy nem. Az is, hogy miként mozog. A szakember megérik, hogy pincér-vére van-e a jelöltnek.

Emlékezőtehetség mint főtárgy.

— Ezután következik az emlékezőtehetség-próba. Öt-hat ur „rendel”. Az egyik limonádét kér, a másik egy vágás barna sört, a harmadik kispörköltet és császárszemlyét, a negyedik két tojást pohárba, az ötödik piritott borjumát és spriccert. Tíz perc múlva kiderül, hogy jól emlékszik-e a pincérelőlt arra, hogy mit kinek az asztalára kell tennie.

— Természetesen van még sok más próba is. Izelítől elég ennyi, láthatja ebből mindenki, hogy miből áll a vendéglői és szállodai tanoncok tehetség-vizsgálója...

Reméljük, hogy megvalósul a terv és reméljük, hogy Brillat-Savarinet és pincér-zsonglörök fogják felfedezni a tehetség vizsgálatokon.

Meghalt Hubay Károly

A cluji Iparos Egylet székházának homlokzatán gyászlobogó hirdeti, hogy ismét kidőlt a „kincses” város iparostársadalmának egyik értékes tagja. Hubay Károly közel félszázadon át élénk szerepet vitt Cluj város közéletében. Ugyis mint iparos, ugyis mint a város közigazgatásának egyik dolgozó tagja, évtizedeken át élénk szerepet játszott.

Hubaynak volt az első kesztyűgyára Clujon. A munkások tömegeit foglalkoztatta a olyan szolid és jó árukat készített, hogy a piacról rövid idő alatt kiszorította a külföldi árut. Hosszabb időt töltött külföldön, amíg a kesztyűgyártás minden titkát kitanulta s ennek a tanulmány utnak meg is volt az eredménye, mert a Hubay féle kesztyű nemcsak szűkebb országgrésziunkben voltak közismertek, de még a határon túl is.

Az ipar terén elért érdemeinek elismerésül mintegy 20 évvel ezelőtt elnökevé választotta az ipartestület. Ahogy átvette ezt a tisztséget, szível-lelekkel az iparosok ügyének élt és ezt meg is bizonyította tisztelete, amely lassan visszafejlődött. Sokszor került ádáz személyi harcok központjába a makacs és hajthatatlan Hubay. Erős támadásokban volt része amiatt, hogy az ipartestület óvári székházát lebontatta, anélkül, hogy utat emeltetett volna. Az elégedetlenség olyan nagyfokú volt, hogy az impérium átvételének első évében tisztségéről le is kellett mondania.

Mint politikus, törhetetlen hive volt a függetlenségi eszmének. A már szintén elköltözött dr. Apáthy Istvánnak volt leghivebb embere s a város parlamentjében erős harcokat folytatott Apáthy zászlója alatt. Egyszer Hubay, hogy a függetlenségi mozgalomnak nagyobb ereje legyen, a függetlenségi párt lelkes hiveiből megalakította az úgynevezett „halálfejes légión”. Ő volt a parancsnoka, neki meg a szintén elhalt Weinfeld Samu függetlenségi főkortes volt a szárnysegéde. Mondanunk sem kell, hogy a félelmetes nevű légión a légynek sem ártott. Amikor egy ízben Hubay az Óvárbán seregszemlét tartott hadserege fölött, heteken át derűteléssel beszéltek róla.

Az impérium átvétele után szerepet vállalt Hubay a román közigazgatásban is. Beválasztották a városi tanácsba s mint helyettes polgármester működött néhány hónapig. Azonban helyét itt sem találta meg. Lemondott tisztségéről s azután félrevonult minden közszerepléstől. Az utóbbi években a megrokkadt ember már alig mutatkozott az utcán, ágyának esett a rövid szenvedés után jobblétre szenderült.

Minden különködése ellenére is értékes és érdemes tagja volt Hubay városának társadalmának. Közszereplésével nemhogy vagyont szerzett volna, hanem vagyonának jó részét éppen közszereplése emésztette fel.

KÉRJEN MINDENÜTT

„ELZETT”

BUTORZÁRAT

KÁPHATÓ MINDEN VASKERESKEDÉSSEN.

Braşovba helyezik át az aradi Astra és a satumarei Unio vagongyárakat

Arad város tanácsa interveniál a gyártelep Aradon maradásá érdekében.

Kereskedelmi és ipari körökben már régebbi idő óta országsszerte szóbeszéd tárgya, hogy az a fuzió, amely az aradi Astra és a satumarei Unio vagon-gyárak között létrejött, Arad számára azzal a szomorú következménnyel jár, hogy a gyárat Aradon leszerelik, ugyanez történik Satu-Maren is és Braşovban állítják fel ismét az egyesítendő műhelyeket. A gyárvállalat elhelyezése a kormánnyal kötött szerződés alapján a törvényhozás elő is került és úgy hírlik, hogy

a szenátus az erre vonatkozó tervezetet már meg is szavazta, úgyhogy az Aradot érintő kereskedelmi és ipari veszteség rövidesen befejezett tényvé válik.

Ezzel a mindaddig nyilvánosan alig érintett, szociális szempontból is jelentőségteljes problémával kapcsolatban a városvezetőség egyik ülésén

Parecz Béla dr., a Magyar Párt elnöke kérdést intézett a város vezetőségéhez, aziránt érdeklődve, milyen intézkedést kíván tenni a város atekintetben, hogy a másfélezer családfőt foglalkoztató nagyüzem továbbra is Aradon maradjon, mert nem kell bővebben méltatni, hogy az Astra-gyár elvesztése a munkanélküliek számát jelentékenyen növelné, de egyébként is lényegesen csökkenne Arad ipari jelentősége a nagyüzem elvesztése révén.

A városvezetőség tagjai egyként átérezték a fölvetett probléma fontosságát és Constantinescu alpolgármester azonnal ígéretet tett, hogy beszerzik a szükséges felvilágosításokat és azok birtokában a város intervenciói késedelmet nem fognak szenvedni. A város vezetősége mindent elkövet, hogy az illetékes tényezők megmozgatásával a gyárvállalat elhelyezésének tervét megmáltítsák.

Mindeneműadó tartozás törleszthető kincstári bonokkal az adóösszeg tiz százaléka erejéig

Aki az új kedvezményt igénybe veszi és adó tartozásainak tiz százalékát bonokban fizeti, nem veheti igénybe a pontos adófizetőknek járó kedvezményeket.

Antonescu pénzügyminiszter — mint Bucures-tiből jelentik — úgy rendelkezett, hogy az 1932-1935/6 évi adók 10 százaléka kincstári jegyekkel is fizethető. Kilencven százaléka az adónak kézpénzzel egyenlíthető ki, 10 százaléka pedig kincstári utalványokkal, amelyek esedékességét a kormánynak egy nem régen kiadott rendelete április 1-ig meghosszabbította. Azok a felek azonban, akik adójuk tiz százalékát kincstári jeggyel fizetik, nem tarthatnak igényt arra az 5 százalékos engedményre, amely jár mindazoknak, akik 45 napon belül egyenlítik ki adó tartozásaikat. Az 1932-nél régebbi adóhátralékok tudvalevőleg 50 százalékban fizethetők kincstári jegyekkel.

lis 1-ig meghosszabbította. Azok a felek azonban, akik adójuk tiz százalékát kincstári jeggyel fizetik, nem tarthatnak igényt arra az 5 százalékos engedményre, amely jár mindazoknak, akik 45 napon belül egyenlítik ki adó tartozásaikat. Az 1932-nél régebbi adóhátralékok tudvalevőleg 50 százalékban fizethetők kincstári jegyekkel.

Mennyi közterhet visel egy kiló kenyér?

Kilónként két lej ötven bani adó terheli a kenyeret a sütőiparosokra kivétel adókon kívül. — Országos sütőiparos mozgalom a kenyérárak emeléséért

Nem akadályozható meg a kenyérárak emelése

A sütőiparosok és kenyérgyárak körében mozgalom indult meg a kenyérárak felemelése érdekében. Ezek az érdekeltségek eddig is azt hangoztatták, hogy veszteségre dolgoznak és különösen a barna kenyér sütése csak akkor történhetne ráfizetés nélkül, ha vagy a súlyát csökkentik, vagy a minőségét szállítják le. A helyzet annál súlyosabbra fordult, mert a gazdasági válság következtében a fehérkenyér és sütemény fogyasztása felére csökkent, vagyis ugyanannyival fokozódott a barna kenyér és így a sütőiparosok vesztesége is emelkedett. Most azután az április elseji adóemelések és új adók következtében a sütőipar helyzete még kedvezőtlenebb lett és ezért mozdultak meg az érdekeltek, hogy a megszáporodott közterheknek a fogyasztókra való áthárítását engedjék meg nekik.

Ezidőszereint a lisztet a következők adók terhelik: Az új fogyasztási adó vagononként 2500 lej, a községek javára előírt ellenőrzési illeték vagononként 1800 lej a 240-ról 3 százalékra felemelt forgalmi adó 200 lej, proporcionális illeték vagononként 1000 lej. Összesen tehát 7000 lej különféle adó alá esik egy vagon liszt. Mindezekhez még hozzájön közelebből a vagononkénti 10.000 lejes őrlési illeték, amelyet a földművelésiügyi minisztérium akar létesíteni a buzaárak támogatása érdekében. De a kenyér ipar nemcsak a liszt után fizet adót, hanem a forgalomba kerülő kenyér után is. A kenyér forgalmi adóját

is felemelték most 3 százalékra, azonkívül 2 százalékos pótlilletéket kell fizetni a közegészségügyi alapra, végül pedig a malmok, sütődék és üzletek bérértéke után fizetendő új adó. Ezek együttevén újabb 1000 lejt jelenetnek minden feldolgozott vagon lisztnél. Az élesztő ára is 17 lejjel drágul meg kilónként a fogyasztási adó felemelése következtében, a sütőkemencék fűtőanyaga is megrágtat kilónként 20 banival, az olaj 3 lejjel, a szállításhoz alkalmazott teherautókhoz való benzin 50 banival.

Szakszerű számítások szerint az új közterhek 20—25 ezer lejt tesznek ki minden feldolgozott vagon lisztnél, vagyis minden kiló liszt megsütve mintegy 250 lej adót visel, nem is szólva a sütődék által fizetett jövedelemadóról, pótdokról, utadokról és egyéb közterhekről.

Ezekután az ország lakossága biztosra várhatja a kenyérárak közelebből való megrágtatását.

OH, AZ A ZSIRAF.

— Papa, miért van a zsiráfnek olyan hosszú nyaka?
— Hogy a magas fákról is lehesse a gyümölcsöt.
— És miért vannak olyan magas fák?
— Hogyha a zsiráf enni akar, ne kelljen neki lehajolni.

HELLONIUM-

Rostschutzfarbe

der beste Rostschutzanstrich
KROMOFAG Farbeabzieh- und lösemit-
tel!

HELLOROST Rostentfernungsmittel
Prospekte, Aufklärungen und Muster
gratis

Laborator Chimic HEL-LA

Arad, Str. Eminescu 27.

Uj illeték a munkások bérének nyugtázására.

Az ipari üzemek eddig hétévi fizetési jegyzék szerint utalták ki a béreket, anélkül, hogy ezt a munkások egyenként nyugtázták volna. A pénzügyminiszter most elrendelte, hogy érvényes nyugtáknak kell tekinteni a jegyzékeket és szabályszerűen kell felbélyegezni ezeket. A nyugtáakra 3 lejt kell leróni hetenként és így minden munkás bérét ezután évi 156 lejt terhel. A munkásszervezetek tiltakozásra készülnek az új teher ellen.

FELÜLETES INFORMACIÓ.

— Ugyan, mondd már, drágám, milyen emberek ezek a Kamalikkék?

— Hát kérlek, én igazán nem tudok róluk véleményem mondani, mert nem szeretek más emberek privát ügyeibe avatkozni. Mindenki úgy csinálja, ahogy tudja, nem igaz? Mindössze annyit tudok róluk, hogy család három napnál tovább nem bírja ki náluk és így minduntalan takarítónőt tartanak. A fűszeresnek 850 lejjel, a mézsárosnak 1300-al tartoznak. Kamalikkének két udvarlója is van, de az a buta férj semmit sem tud. A szegény ember pirosat issza a hóna alján. Ha haza jön, az a legfontosabb dolga, hogy mi van ebédre. Az asztalnál inguiffban ül, nagyokat csámcsog és közben veszekszik a feleségével, hogy sok kalapot vesz magának. A gyerekek sorra buknak a liceumban és a legkisebb Mórickát most ottották be újra. Dehát mondom, nem szeretem az orromat a mások privát ügyeibe beleütni, így semmi mást nem tudok róluk.

Mit nem lehet letiltani a vasutasok fizetéséből?

A CFR vezérigazgatósága rendeletet adott ki, mely szerint egyetlen alkalmazott fizetéséből (salarul net) sem lehet 60 százaléknál többet levonni. Ebben is tiz százalék a CFR tartozások (fa, kölcsön, stb.) részére van fenntartva. Így most már véglegesen tisztázást nyert, hogy 40 százalék a CFR alkalmazottaknak foglaltságtól mentes járuléka. A lakbérilletményt egyáltalán nem lehet lefoglalni.

KIMAGYARAZKODÁS.

— Nem értem, hogy lehet.
— Mi?
— Hogy maga már fél éve házas és nem mutatott még be a feleségének.
— Hát bántott maga engem?

Összre marad a hitel támogatásáról szóló törvény megszavazása

A szenátus napirendjén szerepelt többek között a hitel támogatásáról szóló törvényjavaslat is, amelyet már napokkal ezelőtt letárgyalt a szenátus bizottsága.

Victor Antonescu pénzügyminiszter, aki részt vett a szenátus ülésén, intézkedett, hogy a törvényjavaslatot vegyék le napirendről. Arra a kérdésre, hogy miért történt ez az intézkedés, a pénzügyminiszter kijelentette, hogy a hitel támogatásáról szóló törvényjavaslatot csak a nyári ülés szakban kívánja megszavaztatni.

VALOOK.

— Mit szólsz hozzá, válok a feleségemtől.
— Na és miért válsz?
— Mert egy fejjel alacsonyabb, mint én.
— És az olyan nagy baj?
— Nem. De látnád csak azt a fejjét!

Ismét régi elnökét választotta meg a jimboliai ipartestület.

A jimboliai ipartestület kebelében már hosszabb idő óta lappangott az egyenetlenkedés, amely február 10-én a közgyűlésen kirobbant. A közgyűlést akkor félbeszakították és most folytatták. Az újabb botrány elkerülése végett a közgyűlésen résztvevő Ciugudeanu Alexandru főszolgabíró is, aki az ipartestület hatósági biztosa.

A megnyitás után Schwarz Péter elnök indítványt tett Retzler Frigyes iparosnak a közgyűlésről való kizárására. Az indítvány felett heves vita támadt, mire Schwarz Péter az indítványt visszavonta.

Flieg József pénztári és Wayand Miklós ellenőri jelentése után a közgyűlés elfogadta az új költségvetést.

A közgyűlés folyamán újabb összetűzésre került a sor Schwarz elnök és Retzler Frigyes között, amely már-már tettelegességgig fajult, de a főszolgabíró közbe lépése véget vetett a botrányos jelenetnek.

Végül Schwarz Pétert választották meg új-ból elnöknek.

KÉT UTAS BESZÉLGET

- Mit visz abban a kalichában?
- Egy ichneumon.
- Ichneumon?
- Igen.
- És mi az az ichneumon?
- Egy igen ritka ragadozó állat, amely arról nevezetes, hogy megtámadja, megöli és megeszi a csörgőkígyót.
- És minek magának ez a ritka ragadozó állat?
- A bátyámnak viszem, akinek az a baja, hogy minden éjjel csörgőkígyókkal álmodik. Az ichneumon fel fogja falni a csörgőkígyókat és a bátyám egészséges lesz.
- Rendben van, de hiszen azok a csörgőkígyók, amiket a bátyja álmodik, nem valódi csörgőkígyók.
- Stimmt. De ez a kis állat se valódi ichneumon.
- Hát mi?
- Egy macska.

Milyen az angol „csodavonat“?

Annak idején az egész világ sajtóját foglalkoztatta az angolok új motorvonata, melyet az angol királyi család jelenlétében próbáltak ki. Ez a motoros vonat most Euston és Lerghton Buzzard között bonyolítja le a forgalmat. Az angolok már el is nevezték — „csodavonat“-nak. A több kocsisrészből álló motoros, bár óránként 110 kilométeres gyorsasággal száguld, légtömles kerekeivel teljesen nesztelenül robog. Érkezését, indulását nem lehet hallani, mert a vonat szerkezete olyan, hogy mozgásával nem okoz zajt. De érdekes a csodavonatnak berendezése is. Ilyen kényelmes vonat nincs több Európában! A kocsiszakaszokat és a vonat bufféját telefon köti össze s ha valaki ülőhelyén egy sonkaszemélyet vagy egy csésze teát akar elfogyasztani, telefonrendelésre csőposta szállítja a megrendelt ételt a kocsiszakaszba. Természetesen — amerikai mintára. Rádiója, sőt kézikönyvtára és mozija is van a „csodavonat“-nak, továbbá csillogó, fényes fürdőszobája, borbélyfülkéje s mindenekelőtt annyira készséges személyzete, hogy az utasok aránylag kevés pénzárt, a legnagyobb kényelmet és a legjobb kiszolgálást élvezhetik a csodavonaton.

Leszállították az adómentes létminimumot.

Az új költségvetés megszavazása alapján supracota alá esik minden évi jövedelem, amely tízezer lejt meghalad. Eddig csupán a huszezer lejen felüli évi jövedelem után kellett supracotát fizetni; de most a minimumot évi tízezer lejtben állapították meg. A tiztől huszezer lejtig terjedő jövedelem után azonban csupán 0.7 százalék fizetendő.

GEBILDET.

Du weißt doch wer Kolumbus war?
„Natürlich, ein Vogel.“
„Aber, red' doch keinen Unsinn.“
„Ich hab' doch im Lesebuch meines Bruders deutlich gelesen: „Das Ei des Kolumbus.““

Mit tartalmaz az árdragítási törvény szigorítását tartalmazó törvényjavaslat

Az áru teljes árának ötszöröse és hat hónapig terjedhető eljárás a törvény áthágóinak maximális büntetése.

„Nem a meggazdagodás napjait éljük“...

Ismeretes, hogy minisztertanácsi megbízást kapott a kereskedelmi miniszter, hogy javaslatot terjesszen a parlament elé a spekulatív törvény rendelkezéseinek szigorítására. A miniszter javaslatát elkészítette, benyújtotta a képviselőházhoz s annak egyesített albizottságai már el is fogadták a tervezetet minden változtatás nélkül. A javaslat büntető szankciói súlyosabbak, mint vártuk. Szövege szövszerű fordításban a következő:

1. §. A tilos üzleti spekulációról szóló 1932 június 15-i törvény 4. §-ának 2., 3. és 4. bekezdése a következőképpen módosítottik.

2-ik bekezdés: A kereskedelmi miniszternek joga van miniszteri rendelettel megállapítani minden kereskedelmi és iparcikk legmagasabb eladási árát, valamint mindezen cikkek eladási és forgalmi szabályait.

3-ik bekezdés: A kereskedelmi miniszter ugyanígyen uton alapítja meg azon cikkek jegyzékét, amelyek forgalmozásához az előbbi bekezdésben említett korlátozások alá esik.

4-ik bekezdés: A kereskedelmi miniszteri rendelet áthagoival szemben a minisztérium az alábbi szankciókat alkalmazhatja: elköszthetja az árut, amellyel az árdragítás folytatja a hivatalosan megállapított áron és pénzbüntetésként kiróhatja az áru értékének ötszörösét. (A pénzbírság tehát nem a maximális áron felül kért ár és a hivatalosan megállapított ár közötti differencia ötszöröse, hanem ennél sokkal több: a teljes ár ötszöröse. Szerk.)

A pénzbírságtól függetlenül a kereskedelmi minisztérium megkeresésére a bírói hatóságok büntető eljárást is indítanak az árdragító ellen és azt 6 hónapig terjedő elzárással büntetik.

A kereskedők és iparosok helyzete a fenti módosítás megszavazása esetén nem lesz irigylésre méltó. Mindennemű cikk az élelmiszerektől kezdve megdrágul részint az új fogyasztási adók következtében, részint annak folytán, hogy a lej árfolyam-vesztése következtében minden külföldi nyersanyag, szerszám, gép és áru jelentékeny módon megdrágul. Émelte a kormány a forgalmi adókat is ezek is megdrágítanak minden cikket, mert nincs olyan áru, amely forgalmi adót ne fizetne vagy a termelés helyén, vagy a vámnál, vagy a kereskedőnél. Az árdragításban tehát az állam jár elől, de szeretné, hogy ennek hatását a közönség ne érezze meg.

s a gyárosok, iparosok és kereskedők viselkedik az új közterhek minden súlyát, más szóval, hogy annyival kevesebbet keressenek, amennyit az új adók és illetékek jelentenek. Manolescu-Strunga kereskedelmi miniszter a következőket mondja:

„Ma nincs mód nagy keresetek elérésére;

a kereskedők a mostani viszonyok között nem számíthatnak arra, hogy az üzletek polcain lévő árukból meggazdagodjanak; örüniük kell, ha ezeket a nehéz idöket tiszta arccal megússzák

és tisztességesen eleget tudnak tenni kötelezettségeiknek. Jönnek talán majd jobb idők is. Lehet, hogy ezeket meg sem érjük valamennyien, egyesek és az utódaink még kivárhatják. Lehetetlen, hogy az Isten által annyi gazdagsággal megáldott ország, mint a miénk, fel ne emelkedjek a mai gazdasági nyomorúságból és hogy minden gazdasági ág ne lásson jobb napokat is. De ma nem a meggazdagodás napjait éljük“...

A kereskedelmi miniszternek teljes igaza van. Csak azt nehéz megérteni, hogyha az idök ugyis nehezek, miért nehezteli ezeket a kormány is részben árdragítással, részint drakoi intézkedésekkel,

Új magyarázat az „origina etnica“ kérdéseben

Az utóbbi idöben mind többen beszélnek az „origina etnica“ értelméről a sajtóban és a parlamentben. Az állam ugyanis kimutatásokat kér az egyes kereskedelmi és iparvállalatoktól „origina etnica“ rovattal, anélkül, hogy megjelölné, mit ért ezalatt. Így aztán több igazságtalanság történik a román állampolgárokkal szemben azon vállalatok részéről, melyek a maguk kedve szerint itélik meg a szó értelmét és elbocsátásokat eszközölnek a megtorlástól való félelmükben.

Most Sabin Manuila, a központi állami statisztikai hivatal főnöke véget óhajtott vetni ennek a bizonytalanságnak s megállapítja azt a hivatalos álláspontot, melyet az „origina etnica“ terén a központi állami statisztikai hivatal követ. A népszámlálási ívek ugyanis következő utasítást foglalják magukban a népi eredetre vonatkozóan: „A válasz a meggyőződésből s abból a családi és történelmi tradícióból kell eredjen, melyhez kötve érzi magát a kérdezt“.

Az állampolgári nyilvántartás táblázatába pedig következő utasítás van belefoglalva: Azt a népi eredetet kell feltüntetni, melyhez érzésben és tradícióban kötve érzi magát valaki. Ezt a nyilatkozatot nem szabad befolyásolni és változtathatatlannak kell tekinteni.

A meghatározás tehát nem tárgyi, hanem személyi. Az alkotmány értelmében pedig a törvényekkel nem ellenkező meggyőződéséért senkit sem lehet megkárosítani, üldözni, vagy büntetni.

Csak az a kérdés, hogy ez után az illetékes magyarázat után többen tudnak-e az érdekeltek, mint azelőtt.

ÚJ CSILLAG.

A műkedvelő rendezőnél lelkes fiatalember jelentkezik. Bemutatkozik. Elmondja, hogy borbélysegéd és egyetlen vágya, hogy a legközelebbi szindarabban szerepet kapjon.

- És mit tud maga, fiam? Énekel?
- Nem.
- Táncol?
- Nem.
- Hát?
- A legkülönfélébb arcokat vágom.

Hajmosó

és hajszárító

készülékek és más

fodrászati cikkek

olcsón, szakszerűen

Kőszeghy Sándor Fia

Arad,

Bul. Reg. Ferdinand 63 - 65.

volt Dengi-ház.

Ne felejtse el!

A „MERCUR”
cipőáruházban

ARAD,

(Piata Avram Iancu 21.)
kísiparosok által készített

elegáns

cipőt kaphat
olcsó árban!

Tanonc munkakiállítás Clujon.

A cluji ipartestület a tanonciskolák igazgatóságával karöltve f. é. június-július hónapban tanonc munkakiállítást rendez. Felkéri az összes iparosokat, hogy idejében bocsássanak a tanoncok rendelkezésére időt és anyagot a kiállítási tárgyak elkészítéséhez és a tanoncok között minél nagyobb propagandát fejtsenek ki a kiállításon való részvételre, még azoknál is, akik erre nem kötelesek.

Romániában is kapható
a világhírű németországi

PARAGENO

gépszijjkenőcs

PARAGENO megsokszorozza a gépszijj életantamát.

PARAGENO tapadó ereje maximális, ami tömörked energiát ment meg az elpazarlódástól

Érthető így, hogy

PARAGENO gépszijjkenőcsöt használ nemcsak Németországban hanem Romániában is minden nagyipari vállalat.

Kapható:

HEL-LA kémiai
laboratóriumban

Arad, Strada Eminescu 27.

Elnökválasztás a carei Iparos Otthonban

Az öt és fél évvel ezelőtt létesített carei-marei Iparos-Otthon a napokban tartotta meg tisztújító közgyűlését. Ezen az ülésen az Akkermann Antal halálával megüresedett elnöki tisztségre egyhangulag Papp László ipartestületi elnököt választották meg.

PONTOS VÁLASZ.

- Szóval maga idevalósi?
- Igen, de csak kilencven százalék erejéig.
- Hogy-hogy?
- Amikor ide kerültem, öt kiló voltam, most ötven vagyok.

Grafikai kiállítás Diciosanmartinban

Krausz József nyomdai gépmester több más kollégájával egyetemben szépen sikerült grafikai kiállítást rendezett. A közönség tömegesen látogatta az elismerést érdemlő kiállítást.

Elsőrendű cimfestőt,
vagy
szabadkézi szobafestőt
keres betársulásra

25 éves jónevű műhellyel bíró butortőnyező és mázoló mester nagy erdélyi városba.

Ajánlatokat válaszbélyeggel, Az Iparos kiadóhivatala továbbítja.

Béke készül a cluji ipartestületben

Anca Titus dr. vette kézbe a személyi ellentétek elintézésének ügyét. — Farcaş Andreit jelölte elnökké a béke érdekében összehívott gyűlés.

Békés megállapodás létesülése esetén újra visszakapja önkormányzatát a cluji ipartestület

Mint ismeretes, a cluji ipartestület önkormányzatát az elégedetlen ellenzéki iparosok közbenjárására az iparügyi miniszter felfüggesztette. Az ellenzéki iparosok ugyanis nem tudtak beleenyugodni abba, hogy a többség újra Moldovan Antont választotta meg ipartestületi elnökké. Mindent elkövettek, hogy a választás eredményét megsemmisítsék és ez sikerült is. A miniszter az ipartestület ügyeinek vezetésére dr. Anca Titus iparhatósági biztost jelölte ki, aki átvette ugyan az ügyek vezetését, de minden igyekezete arra irányult, hogy az iparosok szemben álló két táborát összehozza és a testület további békés működését biztosítsa. E cél érdekében összeköttetésbe lépett a román, magyar és zsidó iparosok vezetőivel, akiknek ajánlatára a napokban az ipartestület helyiségében megbeszélésre hívta egybe az iparosok vezető embereit.

Bevezető beszédében figyelmébe ajánlotta a megjelenteknek, hogy a testület a jelenlegi körülmények között eredményes munkát nem fejtethet ki. Az önkormányzatot feltétlenül vissza kell állítani, s ezért véget kell vetni a személyi ellentéteknek, mert nem nemzetiségi, hanem személyi kérdések zavarták meg a testület működésének egységét. A következő szónok Farcaş Andrei, a román iparosok vezetője volt. A román iparosok nevében kijelentette, hogy sem a multban, sem a jelenben nem harcolt a kisebbségi iparosok ellen. Kéri, hogy az egyéni érdekek hátraszorításá-

val vessenek fátlyat a multa és lássanak hozzá együttes erővel az alkotó munkához. Hangsúlyozta, hogy nem interimár uralmat akarnak és a politikának nem szabad az ipartestületben uralomra jutni.

Azután Blaga Emil szólalt fel, aki a kérdés megtárgyalására szűkebb körű bizottság kiküldetését kérte. Bogdan Aurcl ellenezte. Anca indítványozta, hogy a jelenlevők jelöljenek ki egy elnököt, két alelnököt és egy román, mint a kisebbségi iparosok részéről egy 18—18 tagú választmányt. Ghili Gheorghe szólott hozzá Anca javaslatához s kérte, hogy olyan embereket jelöljenek, akik félretéve a faji kérdéseket, az össziparosság érdekében dolgoznak. Hegedüs borbélymester a kisebbségi iparosok nevében ragaszkodott ahhoz, hogy ugy az elnököt, mint az alelnököket az össziparosság jelölje ki. Anca ragaszkodva indítványához, kérte az azonnali jelölés megejtését.

Több felszólalás után az elnöki tisztségre Farkas Andreit jelölték. Az elnöki tisztségre román részről Blaga Emilt, magyar részről pedig Onofrai Istvánt. A megértés jegyében lezajlott gyűlés végén Biris Luca cipésmester, aki minden alkalommal szerepelni akar, visszatetsző és fenyegetésekkel teli beszédet mondott, amire Blaga Emil tiltakozott a kihívó és elvakultságtól fűtött hang ellen.

Minden vonalon katasztrófálisan esnek az állami bevételek

A világválság folytán az előirányzott bevételek elérése mind nagyobb nehézségbe ütközik 1928 óta. Bulgáriában 18 százalékkal, Magyarországon 26 százalékkal, Lengyelországban és Jugoszláviában 39 százalékkal folyt be tavaly kevesebb az állampénztárba, mint 1929-ben. A Prezentul megállapítja, hogy Románia jár e tekintetben legelől, mert 50 százalékot ér el a különbözet, mellyel az állami bevételek néhány esztendő leforgása alatt lepadtak.

Az egyes államok arra igyekeztek tehát, hogy leépítsék kiadásait. Így Jugoszlávia már 1933-ban elérte, hogy a deficit helyett, többletet mutatott fel költségvetésében. A lap szerint ezzel szemben a romániai állami költségvetés deficitje szinte

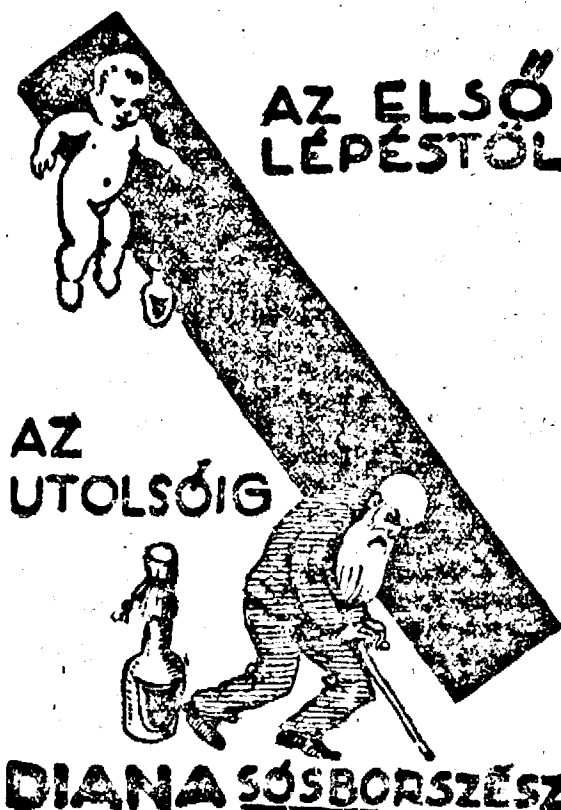
krónikus maradt és átlag ötmilliárd lej volt évente, kivéve a tavalyi esztendőt, midőn „csupán” 8 milliárd lej ráfizetés maradt.

A helyzet annyival nehezebb, mert a bevétel 50 százalékos esésével szemben a kiadás 1929 óta mindössze 4 százalékkal esett. A bevétel 18 milliárd lejt tett ki évente, a kiadás pedig változatlanul 20—21 milliárd maradt.

A pénzügyminiszter jól ismeri, mi volt ennek az oka. Hivatalos körök jól tudják, hogy a nemzeti jövedelem is 50 százalékkal esett 1929 óta. A mezőgazdaság annyira hanyatlott, hogy elenyészően csekély bevételt jelent s a mezőgazdaság által hozott áldozatok 75 százalékkal csökkentek. A nem mezőgazda osztály viszi tehát ma a költségvetés teherteráit. Erről azonban szintén meg van állapítva, hogy 44 százalékos veszteség az utóbbi években jövedelméből. A költségvetések deficitjét tehát a fizetőképesség csökkentése okozza s nem remélhető javulás addig, míg a kormány a mezőgazda és nem mezőgazda osztályok kereseti lehetőségét új eszközökkel nem biztosítja.

ISKOLÁBAN.

- Ha én azt mondom, hogy „el vagyok utazva”, helyes az?
- Nem.
- Miért?
- Mert a tanító ur nincs elutazva.

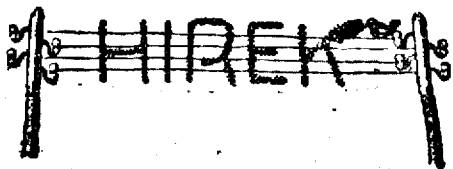
DIANA SÓSBORSZÉSZ

Tavaszi ruhákat, kabátokat,
legszebben fest,
tisztít

KNAPP

modernül berendezett vállalkozás

Str. Brătianu 11. Str. Episcopul Radu 10.

AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési ára egész évre intézménynek és nagy cégeknek 1000 lej, félévre 500 lej. Iparosoknak egész évre 300 lej, félévre 150 lej, negyedévre 75 lej.

Hirdetés négyzetcentiméterenként 4 lej. Híves kötéseknek árendámény.

Redactia si administratia — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redaktion und administration Arad, Caminul Industriilor-Iparos Otthon.

Új nyári román nyelvtanfolyam az aradi Iparos Otthonban

Mint lapunk múlt számában jelentettük, Pascu Nicolae aradi Berlitz-tanár vezetésével május elsejétől kezdődőleg új román nyelvtanfolyam nyílik az aradi Iparos Otthonban. A hat hónapos tanfolyam előadásait hetenként háromszor az esti órákban tartják. A jelentkezők nagy száma miatt a tanfolyam díja minimális. Beiratkozások az Aradi Iparosok Hitelszövetkezetében a déli-éltől órákban eszközölhetők.

AZ IPAROS következő 18-ik száma május hó 3-án, pénteken jelenik meg.

Az aradi munkakamara felhívása a munkaadókhoz. A munkakamara közli a tanoncokat szerződteni óhajtó vállalatokkal és iparosokkal, hogy a következő jelentkezőket közvetíteni a kamara: 4 esztergyos, 19 műlakatos, 4 villanyszerelő, 3 nyomdász, 1 festő, 1 gépkocsivezető, 2 kéményseprő, 2 mészáros, 13 szabó, 13 asztalos, 28 vasuti gépész, 43 mechanikus, 6 borbély, 1 kerékgyártó, 1 kereskedő, 1 ázóvő, 3 szűcs, 6 cipész, 3 kovács, 1 kőműves és 4 bármilyen szakmát vállaló tanoncjelölt. Érdeklődésekre készséggel ad felvilágosítást a munkakamara.

Kiadják az első évnegyedre a behozatali engedélyeket. A kereskedelmi minisztériumban tegnap értekezlet volt, amelyen elhatározták, hogy a hó végén megkezdik az első negyedévre az import-engedélyek kiadását. Az engedélyezendő behozatali kvóta 60 százaléknál kisebb lesz, mert kompenzációs üzletek formájában elegendő mennyiségű külföldi áru jöhet be az országba.

Milyen malmok fizetik a 20 banis új lisztadót Arad megyében? A Hivatalos Lapban most jelent meg azoknak a malmoknak a névsora, amelyek kötelesek a hadfelszerelési alap javára létesített 20 banis új lisztadót megfizetni. Az arad megyei malmok a következők: Neuman Testvérek, Braun Adolf, Matyók Testvérek, Sas-malom, Frisch József malmal Aradon, Wagner Pál malmal Aradul-Nou, Múmalom, S. Schillinger malma, Agraria-malom, Concordia-malom Chisinau, Révész és Havas, Călămaru Testvérek malmal Cermeiu, Wagner Testvérek Engelsbrunn, Ládó István malmal Gutenbrunn, Bisztriczky Károly malmal Ghioroc, Zsófia-malom és Szabados-malom Nădlac, Löwy Márkus malma Mocrea, Scherer Konrad és Gizella-malom Pecica, Elling Gáspár és Veronka-malom Pâncota, S. Schillinger malma Erdeis, Lévy Márkus malma Ineu, Golb Ödön malma Sănniculaulmic, Frisch Testvérek és Fachelmann Ádám malmal Său-martin, Neurath Willy Hetmann malma és Zimmermann-malom Sântana, Gábor-malom Bucuresti községben, valamint az Utvinisi malom.

MODERN MESE.

— Mond, anyukám, minden mese így kezdődik: „Volt egyszer...”

— Nem mind, fiaeszkám. Némelyik mese így kezdődik: „Ma este megint igazgatósági ülés lesz és csak későn jövök haza”.

Ezután is fizetendő a behozatali engedélyek kérvényénél vámtételenként 200 Lei. A kereskedelmi miniszter rendelete értelmében további intézkedés ezután is le kell róni az illetékes kereskedelmi és iparkamaráknál a behozatali engedély iránti kérvények benyújtása alkalmából vámtételenként 200 Lei illetéket, amely negyedévre szól. A lefizetésről szóló nyugta a kérvényhez csatolandó.

A második negyedév behozatali kvótát két részletben adja ki a kormány. Az importőrök napról-napra türelmetlenül várják a behozatali engedélyek kiadását az év második negyedére engedélyezett behozatali kvótára. A kereskedelmi miniszter a jegybankkal egyetemben azt határozta, hogy az engedélyek kiadását megkezdji, de a kvótát két részletben adja ki. A behozatal mennyiségét nem szállítja le, de egyelőre előlegképen az első negyedévi import 50 százalékat engedélyezi, a mennyiség második felére májusban adják ki a bizonyítványt, amelynek alapján a Banca Nationalától a transzfer-engedély kérelmezhető. Ekkorra már elkészülnek az importőrök személyi igazolványai is. Ha valamely import-áru részletben nem hozható be, a kontingentálási bizottságnak joga lesz az áru felezésétől eltekinteni a 50 százaléknál nagyobb részletet is engedélyezni.

PONTOS FIZETŐ

— És mikor nyújthatom be a számlát?
— Amikor tetszik.
— Óh, kérem...
— Igen. Zárandoklásait már holnap megkezdheti.

Adóleírás az ingatlanokat terhelő tartozások után. Az adókievőbizottságok a közeljövőben veszik sorra azokat a kérvényeket, amelyek háztulajdonosok részéről adóelengedés céljából fekszenek a bizottságok előtt. A kérvények legtöbbjét az érdekeltek nem egészítették ki bizonyító iratokkal, amelyeknek csatolása már csak azért is szükséges, mert azok alapján ejtik meg az adócsökkentést. Újból figyelmeztetjük azokat a háztulajdonosokat, akiknek ingatlanát adósság terheli, hogy a következő iratokat kell a kérvényhez csatolniok: 1. Banklevél, amelyből kitűnik, hogy az ingatlantulajdonos mennyi kamatot fizetett az év folyamán. 2. Telekkönyvi kivonat. Az utóbbinak mellékelése nem szükséges, hogyha a banklevélben a telekkönyvi lap számát is feltüntetik. Ismételtlen megemlítjük, hogy a kérvényt 14 lejes okmánybéllyel és 2 lejes repülőbéllyel kell ellátni.

KÜLÖNBSEG

— Mi a különbség parvenü-vevő, nyárspolgár-vevő és gavallér-vevő között?
— A parvenü készpénzzel fizet, a nyárspolgár részletekben, a gavallér — adós marad.

Az ineu ipartestület közgyűlése. Az ineu ipartestület vasárnap délután négy órákor tartotta saját helyiségében rendes évi közgyűlést, amelyen Elsinger Vilmos elnököl. Az elnök a testület munkásságának évi ismertetése után arról beszélt, hogy az iparosság sajnálatos nemtörődomséggel kezeli saját ügyeit és, hogy az érdekeinek megvédésére összehívott közgyűléseken sem jelenik meg olyan számban, mint ahogyan az nemcsak elvárható, de egyenesen kötelessége lenne. Dumitras Ioan pénztáros az évi pénztári jelentést terjesztette elő, Burca George felügyelőbizottsági tag pedig a felügyelőbizottság jelentését olvasta fel. A jelentéseket és az elszámolókat a közgyűlés egyhangú határozattal elfogadta, majd Mornaila titkár mondotta el beszámolóját. Seran testületi alelnök és a kisiparos szövetség ineu fióktintézetének elnöke ismertette a közgyűléssel a február 24—25 közötti kisiparos kongresszus határozatait. Seran mint kiküldött vett részt a kongresszuson, amelyet Bucurestiben tartottak meg. Beszédében kitért az ipartestületek egységesítésének fontosságára, hogy milyen fontos lenne a kisipari kamarák megteremtése, majd a kongresszusnak a társadalombiztosítással kapcsolatosan hozott határozataira. Végül néhány, a szervezkedés fontosságát hangsúlyozó buzdító szó kíséretében bezárult az ülés.

NAGYIGÉNYŰ ORVOS.

Nincs semmi komolyabb baj, nagyságos asszonyom, a kedves férjének csupán három dolga van sürgősen szüksége: nyugalomra, nyugalomra és megint nyugalomra.
A nagyságos asszony legyintett a kezével:
— Nyugalomra! Az egyelőre, snjnos, kivihtellen.
— Miért? — kértem az orvos.
— Mert még nem kaptam meg a tavaszi foglaltetemet.

Fontos tudnivaló a vendéglősök és korcsmatulajdonosok számára. Az aradi rendőrség látványossági osztálya felhívja a vendéglősök és korcsmatulajdonosok figyelmét arra, hogy a jövőben a zárórámeghosszabbítási illetéket előre befizetnie. A befizetés a pénzügyigazgatóságon történik és az ott kapott könyvecskékel kell azután a rendőrségen jelentkeznie. Ugyancsak figyelmeztetik a vendéglősöket és korcsmárosokat, hogy az április 25-től május 2-ig tartó hivatali szünet miatt, a zárórámeghosszabbítást mindenkinek már most kell kérnie.

TEHETSEG.

— Ejnye, András, hol tanultál meg ilyen pogányul káromkodni?
— Nem lehet azt tanulni, tisztelendő ur.
— Hát?
— Születni kell ehön.

Új rendszer a postatakarékbetetek felmondásánál. A postatakarékpénztár ezután közli a betétesekkel és a közönséggel, hogy a betétek kivételénél új rendszert honosított meg. Mind ezideig az volt a szokás, hogy a betéteket kivétel előtt 15 nappal kellett felmondani és hetenként csupán kétezer lejt vehetett fel a betétes. Ez a rendszer azonban nehézkessé bizonyult és ezért a bucuresti-i igazgatóság azt odamódosította, hogy a felmondás alapján napi kétezer lejt vehető fel és rövid idő leteltével az egész összeg rendelkezésre áll. Az új rendszer bizonyára megelégedést vált ki a betétesek körében.

TALALÓS KÉRDÉS.

— Mi az? Ha hangzik szagtalan, na szaga van, nem hangzik.
— Nos?
— Az orgona.

Felemelték a munkakamarai illetékeket. Ismeretes, hogy a személyzeti adónak bizonyos százaléka a munkakamaráé. A kamarai törvények szerint 0.50 százalék jár az említett adóból, mindeddig azonban nem engedélyezték csupán 0.15%-nak igénybevetését. A kamarák kiadása azonban meghaladta az ilyenformán befolyt összegeket és ezen az alapon kérték a százaléknak felemelését. Most érkezett rendelkezés a pénzügyigazgatóságokhoz, hogy a behajtott személyzeti adónak ezentul nem 0.15, hanem 0.25 százalékat kell a munkakamarák rendelkezésére bocsátani.

Aradi Iparosok Temetkezési Segélyező Csoportja

Directiunea Grupelor de Ajutorare în caz de Inermantare a Industriilor din Arad face cunosut membrilor cari sunt în rezonanță cu cotizațiile lor, să achite restanța în întregul lor propriu, fiindcă în conformitatea §-lui 14 și 15 din statute calitatea lor de membri respiră automatic, adică dacă membrul decedează în timpul, nu se poate acorda ajutorul.

Cotizațiunile sunt scedente după următorii membri decedati:

In grupa „A” csoportban: 831 Francisc Rothmüller Ferenc, 832 Vad. I. Sava Stretcu Száváné, 833 Iosif Román József.

In grupa B. csoportban: 840. Vad. I. Dragoi Szoics Dragoinné 841. Matei Nussbaum Mátyás. 842 sot. I. Vasile Popovics Vasinné.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Halálesetet Segélyező Csoportja.

Directiunea Grupelor de Ajutorare în caz de decedare a Reuniunii Civile de Binefacere din Arad prin aceasta comunica cu asociații, că cotizațiunile de decedare sunt scadente până la numărul curent:

In grupa I. csoportban: Ioan Sternai János 769. Stefan Halász István 760.

In grupa II. csoportban változatlanul 850 sorszámig esedékes a fizetés.

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Halálesetet Segélyező Csoportjai Igazgatósága ez uton közli a tagjaival, hogy a halálozási járulékok a következő sorszámokig esedékesek: